

OTDK-DOLGOZAT

2015

**CASH FLOW-KIMUTATÁSOK A HAZAI ÉS NEMZETKÖZI
ELŐÍRÁSOK TÜKRÉBEN**

**CASH FLOW-STATEMENTS IN THE LIGHT OF
NATIONAL AND INTERNATIONAL REGULATIONS**

Kézirat lezárva: 2014. november 11.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	1
2. Témafelvetés	3
3. Szakirodalmi áttekintés	4
3.1. A számvitel nemzetközi és hazai szintű szabályozása	4
3.2. A cash flow-kimutatásokról általánosságban	8
3.2.1. A cash flow-kimutatások elkészítésének célkitűzése	8
3.2.2. A cash flow és a cash flow-kimutatás fogalma.....	10
3.2.3. A cash flow-kimutatások információ tartalma.....	11
3.3. A 2000. évi C. törvény és az IAS 7 szabályozásának összehasonlítása	12
3.3.1. A cash flow-kimutatások szabályozása	12
3.3.2. A cash flow-kimutatások kategóriái és tartalmuk.....	13
3.3.3. A cash flow-kimutatások levezetésének módszerei.....	17
3.3.4. A cash flow-kimutatások szerkezeti felépítése és tartalma.....	19
3.3.5. A fizetett és kapott kamatok és osztalékok kimutatása.....	24
3.3.6. Az IAS 7 egyéb előírásai a cash flow-kimutatások tartalmáról.....	25
3.4. A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok hazai bevezetése	27
4. Anyag és módszer	29
5. Eredmények és azok értékelése	31
5.1. Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. bemutatása.....	31
5.2. A cash flow-kimutatások szerkezete és tartalma az Egis Nyrt.-nél.....	34
5.2.1. A cash flow-kimutatások kiemelt sorainak összehasonlítása	34
5.2.2. A Működési cash flow-k szerkezetének és tartalmának összehasonlítása.....	39
5.2.3. A Befektetési cash flow-k szerkezetének és tartalmának összehasonlítása.....	46
5.2.4. A Finanszírozási cash flow-k szerkezetének és tartalmának összehasonlítása.....	49
5.2.5. A pénzforrások és felhasználások tevékenységi területek szerinti megoszlása....	52
6. Következtetések és javaslatok	57
7. Összefoglalás	60
Irodalomjegyzék.....	63
Mellékletek	I
1. melléklet: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült 2012/2013. évi egyedi mérlege.....	II

2. melléklet: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült 2012/2013. évi egyedi forgalmi költség típusú eredménykimutatása	V
3. melléklet: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült 2012/2013. évi egyedi cash flow-kimutatása.....	VI
4. melléklet: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. IFRS-ek előírásai szerint készült 2012/2013. évi egyedi mérlege.....	VII
5. melléklet: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. IFRS-ek előírásai szerint készült 2012/2013. évi egyedi átfogó eredménykimutatása	VIII
6. melléklet: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. IFRS-ek előírásai szerint készült 2012/2013. évi egyedi cash flow-kimutatása.....	IX

TÁBLÁZAT- ÉS ÁBRAJEGYZÉK

1. táblázat: Beszámolási és közzétételi kötelezettség	7
2. táblázat: A beszámoló formái és részei az Európai Unióban és Magyarországon	7
3. táblázat: A cash flow-kimutatás tagolása	20
4. táblázat: A cash flow-kimutatás egyes sorainak értelmezése és magyarázata.....	21
5. táblázat: Az IFRS szerinti cash flow-kimutatás egy lehetséges levezetése direkt/közvetlen módszerrel	22
6. táblázat: Az IFRS szerinti cash flow-kimutatás egy lehetséges levezetése indirekt/közvetett módszerrel	23
7. táblázat: Az osztalékok helye a cash flow-kimutatásokban	24
8. táblázat: Az NGM ütemterve az IFRS-ek hazai bevezetéséhez	28
9. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült 2012/2013. évi egyedi cash flow-kimutatása	35
10. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. IAS 7 előírásai szerint készült 2012/2013. évi egyedi cash flow-kimutatása	35
11. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült 2013. évi egyedi cash flow-kimutatása – Működési cash flow.....	40
12. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. IAS 7 szerint készült 2013. évi egyedi cash flow-kimutatása – Működési cash flow.....	40
13. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült 2013. évi egyedi cash flow-kimutatása – Befektetési cash flow.....	46
14. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. IAS 7 szerint készült 2013. évi egyedi cash flow-kimutatása – Befektetési cash flow.....	47
15. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült 2013. évi egyedi cash flow-kimutatása – Finanszírozási cash flow.....	50
16. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. IAS 7 szerint készült 2013. évi egyedi cash flow-kimutatása – Finanszírozási cash flow.....	50
17. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. pénzforrásainak és pénz felhasználásainak tevékenységi területek szerinti megoszlása – A 2000. évi C. törvény előírásai szerint készített cash flow-kimutatás értékeiből meghatározva	53
18. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. pénzforrásainak és pénz felhasználásainak tevékenységi területek szerinti megoszlása – Az IAS 7 előírásai szerint készített cash flow-kimutatás értékeiből meghatározva	54

19. táblázat: Eltérések és egyezések a 2000. évi C. törvény és az IAS 7 előírásai szerint elkészített cash flow-kimutatások között	57
1. ábra: Az Egis vállalatcsoport eredményeinek megoszlása (%)	33
2. ábra: Az Egis vállalatcsoport a világban.....	33

1. BEVEZETÉS

Az egyes országok nemzeti szintű törvényi szabályai, számviteli rendszere, illetve a beszámolók és pénzügyi riportok elkészítésére, közzétételére, valamint a vállalatok működése során felmerülő események elszámolására, értékelésére vonatkozó előírásai és követelményei között számos eltérés mutatkozik. Ennek következtében a különböző régiókban működő, eltérő nemzetiségű vállalkozások és költségvetési intézmények pénzügyi kimutatásairól elmondható, hogy azok egyáltalán nem vagy csak nagyon nehezen, időigényes munkafolyamatok során és többletköltségek felmerülése mellett hasonlíthatók össze. A mai globalizálódó gazdaságban, a multinacionális vállalatok világában ez komoly problémákat eredményez. Ezzel magyarázható, hogy folyamatosan nő az igény egy egységesen elfogadott, harmonizált szabályozási rendszer kialakítására és bevezetésére.

Dolgozatomban a vállalkozások által, a beszámolási és közzétételi kötelezettségüknek megfelelően elkészített pénzügyi kimutatások közül a cash flow-kimutatások összeállításának, szerkezetének és tartalmának bemutatásával foglalkozom. Mindezt egy összehasonlítás keretein belül teszem, melynek kapcsán kitérek arra, hogy milyen alternatívákat, előírásokat és kötelezettségeket tartalmaz erre vonatkozólag a Magyarországon hatályban lévő, a számvitel szabályozását szolgáló 2000. évi C. törvény, illetve az egész világon tért hódító Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok részét képező International Accounting Standard 7: Statement of Cash Flows, azaz a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard a Cash flow-kimutatásokról.

Témaválasztásom egyik oka annak fontosságában keresendő, ugyanis nemzetközi és hazai viszonylatban egyaránt fokozatos felismerést nyer az a tény, mely szerint a pénzügyi helyzet változásának, illetve alakulásának levezetését szolgáló cash flow-kimutatás a megbízható és valós összképet prezentáló pénzügyi kimutatások nélkülözhetetlen és szükséges része. Ez az úgynevezett riport ugyanis számos olyan adatot és információt tartalmaz, amely a fizetőképesség elemzéséhez; a pénzügyi helyzet bemutatásához; a pénzáramlások levezetéséhez; a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek felhasználásának és forrásának tételes felsorolásához, tevékenységi területek szerinti megoszlásának bemutatásához; valamint a pénzeszköz-változást kiváltó események ismertetéséhez elengedhetetlenek egy vállalkozás külső és belső érdekeltségi körébe tartozók számára. Egy olyan kimutatás, amely egy társaság vezetői, menedzserei, illetve befektetői által kimagasló érdeklődésre tart számot, hiszen alapot szolgáltat üzleti döntéseikhez. Éppen ezért véleményem szerint legalább olyan fontos szerepet tölt be, mint a pénzügyi beszámolók releváns részét képező, a vagyon változását szemléltető mérleg,

illetve az adott üzleti évben elért nyereség/veszteség értékét levezető eredménykimutatás, annak ellenére, hogy Magyarországon csupán kiegészítő információként kezelik.

A témaválasztás másik oka annak aktualitása, hiszen – ahogyan arra az első bekezdésben már utaltam – az utóbbi években világszerte megnőtt az igény egy általánosan elfogadott és nemzetközileg alkalmazható szabályozási rendszer kiépítésére, melyet a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok testesítenek meg. Magyarországon már folynak az IFRS-ek alkalmazásának és bevezetésének előkészítését, illetve megvalósítását támogató munkafolyamatok, melyek keretében előreláthatólag 2017-től a hitelintézetek, illetve őket követve a tőzsdei vagy egyéb külföldi érdekeltséggel rendelkező vállalatok esetében is kötelezővé válik, hogy összevont/konszolidált éves beszámolóik mellett az egyedi éves beszámolóik elkészítésekor is a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok előírásait kövessék a 2000. évi C. törvény szabályozása helyett. Ezzel kapcsolatban az a kérdés merült fel bennem, hogy milyen területeken és milyen mértékű eltérések, illetve egyezések tapasztalhatók a két szabályozási rendszer között, vagyis mennyire lesz nehéz vagy éppen könnyű dolga az érintett vállalatoknak az átálláskor.

2. TÉMAFELVETÉS

Dolgozatom elkészítésével az a célom, hogy a Magyar Számviteli Törvény és a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok által egyaránt szabályozott területek, illetve pénzügyi riportok közül a cash flow-kimutatásokat kiemelve, azokra összpontosítva a szakmai irodalmi háttéranyag – szakkönyvek és szakmai folyóiratok – feldolgozásával, illetve egy vállalati példa levezetésével szemléltessem a 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete és a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard között fennálló egyezéseket és eltéréseket.

Ezáltal arra keresem a választ, hogy az ilyen típusú pénzügyi kimutatások összeállítása és közzététele során milyen változásokkal kell szembenéznie az IFRS-ek hazai bevezetésében és alkalmazásában érintett vállalkozásoknak, érzékeltetni kívánom az IFRS-ek térhódításának szükségességét, valamint bebizonyítani a cash flow-kimutatások elkészítésének és felhasználásának indokoltságát, fontosságát.

Vállalati példám az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által a magyar és a nemzetközi előírásoknak megfelelően összeállított egyedi cash flow-kimutatások összehasonlítására épül. Az áttekinthetőség érdekében a kimutatás kiemelt sorainak vizsgálata mellett, az egyes kategóriák között külön-külön párhuzamot vonva értelmezem azok tételeit, tartalmát, szerkezeti felépítését, illetve az egyes sorokhoz rendelt adatokat, valamint összegezem a feltárt egyezéseket és eltéréseket. Zárásként elkészítem és elemzem az Egis Nyrt. 2013. évi pénzforrásainak és pénzfelhasználásainak tevékenységi területek szerinti megoszlását szemléltető táblázatot.

Az alkalmazott anyag és módszertani feladatok áttekintése, a vállalati példa elkészítése és értékelése, valamint az általam levont következtetések és vélemények ismertetése előtt azonban fontosnak tartom, hogy a szakirodalmi áttekintés során bemutassam a hazai és a nemzetközi számviteli szabályozás legalapvetőbb ismérveit, ezután áttérve a cash flow-kimutatásokra vonatkozó előírások részletes vizsgálatára. Ennek részeként kitérek a kimutatás általános bemutatására, vagyis történetének, információ tartalmának, fogalmának, illetve alapvető célkitűzéseinek ismertetésére, valamint a két szabályozó rendszer előírásainak megfelelően levezetési módszereinek, szerkezeti és tartalmi követelményeinek, kategóriáinak és tételeinek szemléltetésére.

Dolgozatom keretein belül a rendelkezésre álló adatok és információk mennyiségére, valamint a korlátokra való tekintettel csak az egyedi cash flow-kimutatások összehasonlítására térek ki. Ugyanakkor megemlíteném, hogy véleményem szerint az összevont/konzolidált cash flow-kimutatások vizsgálata is kiváló téma, azonban túlmutat ezen dolgozat keretein.

3. SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

3.1. A SZÁMVITEL NEMZETKÖZI ÉS HAZAI SZINTŰ SZABÁLYOZÁSA

A számvitel a gazdasági tevékenységek mérésének eszköze, melynek elfogadott előírásai, elvei és módszerei – ahogyan arról már az *1. Bevezetés* részben is említést tettem – az egyes országok tekintetében eltérőnek bizonyulnak. A különböző nemzetek hagyományai, tapasztalatai, valamint történelme világszerte más és más számviteli szabályozások, pénzügyi rendszerek, illetve beszámolási modellek kialakulásához vezetett. Ezen kívül megfigyelhető, hogy a világgazdaság folyamatos változása, állandó és gyorsuló mozgása az élet minden területét érinti, a globalizáció hatásai és következményei elkerülhetetlenek (Korom et al., 2005).

A multinacionális vállalatok világpiaci részesedésének növekedésével együtt folyamatosan nő tőkeigényük, amely előidézi annak szükségességét, hogy a befektetéseket kereső és a befektetni szándékozó piaci szereplők eltérő igényeiket és lehetőségeiket azonos alapon értékelhessék, hasonlíthassák össze. Az egyes országok vállalkozásai ugyanis beszámolóikat, pénzügyi kimutatásaikat az adott nemzet számviteli szabályainak megfelelően készítik el, így azok eltérő formai és tartalmi ismérvekkel rendelkeznek, és egyáltalán nem vagy csak nehezen hasonlíthatók össze. Ez a tény a vállalkozások vezetői, a meglévő és potenciális befektetők, az egyéb döntéshozók és a hatóságok számára egyaránt megnehezíti egy-egy szervezet helyzetének, működési hatékonyságának pontos megítélését, valamint az ilyen kimutatások összehasonlítása időigényes munkafolyamatokat követel, és számottevő többletköltségeket eredményez. Mindez nélkülözhetetlenné teszi egy egységes, harmonizált, világviszonylatban is elfogadott és alkalmazott számviteli rendszer megteremtését (Bartha et al., 2013).

Egy ilyen rendszernek köszönhetően a gazdálkodó szervezetek értékelése, eredményességüknek, működésüknek, illetve tevékenységeiknek megítélése átláthatóbb és nyíltabb lesz, a multinacionális vállalatok beszámolóí, kimutatásai felhasználhatóbbá és összehasonlíthatóbbá válnak, valamint csökken az elemzésükre fordított idő és költség. Ez a nemzetközi szabályozás több síkon valósul meg: a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok egy átfogó keretet biztosítanak, melyek beépülnek a regionális szabályozásért felelős Európai Unió irányelveibe, amelyeket követve az egyes nemzetek létrehozzák és alkalmazzák nemzeti szabályozásaikat (Korom et al., 2005).

A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok, azaz IFRS-ek megalkotásának elsődleges célkitűzése ennek megfelelően az volt, hogy az előírásaikat követő nemzetek esetén egységesítse a pénzügyi kimutatásaik, illetve beszámolóik elkészítésekor és közzétételekor alkalmazott elveket, fogalmakat, valamint módszereket. Kialakulásuk 1973-ra vezethető visz-

szá, amikor megalapították a Nemzetközi Számviteli Standard Testületet, melyet követően 1975-ben hatályba léptek az első Nemzetközi Számviteli Standardok. A Nemzetközi Tőzsde-tanácsok Bizottsága, az IOSCO felhívására, mely szerint a tőzsdéken akkor válhat általánosan elfogadottá a Nemzetközi Számviteli Standardok rendszere, ha az alternatívákat kiküszöbölik, illetve a szabályozást átfogóvá teszik, az 1990-es években kezdetét vette a standardok felülvizsgálata, átdolgozása, aktualizálása. 1994-ben létrehozták az IASC felügyeleti és finanszírozási feladatait ellátó Tanácsadó Testületet, 1997-ben pedig az Állandó Értelmezési Bizottságot, vagyis az egyes standardok értelmezéseit elkészítő SIC-et. 2001-ben az International Accounting Standard Committee (IASC) International Accounting Standard Board-á (IASB-vé) alakult, amellyel együtt az ez évtől megalkotott standardok elnevezése International Accounting Standard (IAS) helyett International Financial Reporting Standard (IFRS) lett. 2002-ben a SIC is nevet változtatott, ma már IFRIC-ként működik. Az első IFRS-ek és IFRIC értelmezéstervezetek 2003-ban láttak napvilágot. A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok tehát tartalmazzák:

- az IASB által elfogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokat (IFRS-eket),
- az IASC által kiadott Nemzetközi Számviteli Standardokat (IAS-eket), illetve azoknak az IASB általi átdolgozását,
- az IFRS-ek és az IAS-ek IFRS Értelmezési Bizottsága, valamint az Állandó Értelmezési Bizottság által létrehozott és az IASB által elfogadott értelmezéseit, valamint
- a szabályok összehangolását biztosító keretelveket (Bartha et al., 2013).

Mindezeknek megfelelően az Európai Unió Tanácsa és az Európai Parlament az eltérő nemzetiségű társaságok tevékenységének és eredményességének összehasonlítása, illetve az európai tőkepiac versenyképességének növelése érdekében megalkotta és bevezette a 1606/2002/EK számú rendeletét. Ennek értelmében 2005-től az Európai Unió tagállamainak tőzsdei társaságai konszolidált/összevont éves beszámolóikat, pénzügyi kimutatásaikat az IAS-eknek/IFRS-eknek megfelelő formában és tartalommal is kötelesek elkészíteni és közzétenni (Kondorosiné, 2007). Ugyanakkor felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy hatáskörükben a kötelezettek körét kibővítsék, így egyes vállalatok az adott ország számviteli szabályai helyett az IAS-ek/IFRS-ek által előírt szerkezettel és tartalommal rendelkező beszámolókat, pénzügyi kimutatásokat is készíthetnek (Novák, 2005).

Ez a rendelet a csatlakozást követően közvetlenül része lett a Magyar Számviteli Szabályozásának is. Ráadásul a 2000. évi C. törvény 116. § 1. a, bekezdése értelmében a tőzsdei vállalkozásokon kívüli anyavállalatoknak is lehetőségük van arra, hogy beszámolóikat, illetve

pénzügyi kimutatásaikat az IFRS-ek előírásai szerint készítsék el. Hazánkban azonban a vállalkozások 90%-a mikro-, kis- és középvállalkozásnak minősül, akik pénzügyi beszámolóikat a 2000. évi C. törvény és az Európai Unió 4., 7. és 8. direktívái szerint kötelesek összeállítani. Ennek következtében Magyarországra is érvényesül, hogy az Európai Unió és a világ tagállamaival szemben nehéznek bizonyul a kimutatásokban foglalt adatok és információk összevetése, sérülhetnek az üzleti érdekek, illetve fennáll annak veszélye, hogy vitathatóvá válik a beszámolók hitelessége, megbízhatósága és valósága, mert az egyes tagországok eltérően értelmezik a számviteli alapelveket (Lukács, 2006).

A sorszámozott IAS-ek és IFRS-ek megalkotásával a számviteli módszerek és elvek világszintű egységesítése volt a cél, így azok csak meghatározott témakörökre írnak elő szabályozást, elsősorban a nemzetközi pénz- és tőkepiacokon aktív vállalatok számára (Korom et al., 2005). A számvitel területét Magyarországon a 2000. évi C. törvény szabályozza, amely olyan számviteli szabályokat rögzít, melyek összhangban állnak az Európai Unió irányelveivel, illetve figyelembe veszik a nemzetközi előírásokat is (Kozma, 2001). A Magyar Számviteli Törvény meghatározza a hatálya alá tartozók beszámolási és könyvvizelési kötelezettségét, a beszámoló összeállítása és a könyvek vezetése során érvényesítendő elveket, az azokra épülő szabályokat, valamint a könyvvizsgálatra, a közzétételre és a nyilvánosságra-hozatalra vonatkozó követelményeket, vagyis az IFRS-ekkel szemben a beszámoló és a könyvvizelés egészét szabályozza. Ennek megfelelően a vállalkozók működésükről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetük alakulásáról az üzleti év könyveinek lezárását követően, könyvvizeléssel alátámasztott, megbízható és valós összképet biztosító, magyar nyelvű beszámolót kötelesek készíteni. Azt, hogy az egyes gazdálkodók milyen formában kötelesek elkészíteni és közzétenni beszámolóikat, az *1. táblázatban* szereplő tényezők és mutatószámok határozzák meg (2000. évi C. törvény).

1. táblázat: Beszámolási és közzétételi kötelezettség

Beszámolási forma:	A beszámolási formát meghatározó tényezők:	
	Mutatószámok:	Könyvvizetés:
Éves beszámoló:	Két egymást követő üzleti évben a következő mutatószámok közül bármelyik kettőre érvényesül: - Éves nettó árbevétel > 1.000 millió Ft - Mérleg főösszeg > 500 millió Ft - Átlagosan foglalkoztatottak létszáma > 50 fő	Kettős könyvvitel
Egyszerűsített éves beszámoló:	Két egymást követő üzleti évben a következő mutatószámok közül bármelyik kettőre érvényesül: - Éves nettó árbevétel < 1.000 millió Ft - Mérleg főösszeg < 500 millió Ft - Átlagosan foglalkoztatottak létszáma < 50 fő	Kettős könyvvitel
Mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámoló:	Két egymást követő üzleti évben a következő mutatószámok közül bármelyik kettőre érvényesül: - Éves nettó árbevétel < 200 millió Ft - Mérleg főösszeg < 100 millió Ft - Átlagosan foglalkoztatottak létszáma < 10 fő	Egyszeres könyvvitel Könyvvizsgálatra nem kötelezett
Egyszerűsített beszámoló:	Két egymást követő üzleti évben érvényesül: - Éves nettó árbevétel < 50 millió Ft	Egyszeres könyvvitel
Összevont/konszolidált éves beszámoló:	A konszern anyavállalata.	Kettős könyvvitel

Forrás: A 2000. évi C. törvény felhasználásával önálló összegzés és szerkesztés

A 2. táblázat megfelelően szemlélteti az egyes országokban a beszámoló és a pénzügyi kimutatások fogalma, szerkezete és tartalma között felmerülő különbségeket.

2. táblázat: A beszámoló formái és részei az Európai Unióban és Magyarországon

Megnevezés:	Forrás:	Részek:
Éves beszámoló:	EU irányelv	Mérleg, Eredménykimutatás, Kiegészítő melléklet és más kimutatásokat is tartalmazhat
Pénzügyi kimutatások:	IAS vagy IFRS	Mérleg, Eredménykimutatás, Cash flow-kimutatás, Saját tőke-változás, Kiegészítő információk
Beszámoló:	2000.évi C. törvény a számvitelről	
Éves beszámoló:		Mérleg, Eredménykimutatás, Kiegészítő melléklet a Cash flow-kimutatással
Egyszerűsített éves beszámoló:		Mérleg, Eredménykimutatás, Kiegészítő melléklet
Egyszerűsített beszámoló:		Egyszerűsített mérleg, Eredménykezelés
Összevont/konszolidált éves beszámoló:		Összevont/konszolidált mérleg, Összevont/konszolidált eredménykimutatás, Összevont/konszolidált kiegészítő melléklet az Összevont/konszolidált cash flow-kimutatással

Forrás: Dudásné (2004), idézi Galó–Kvancz (2007) p. 39. szerint kismértékben módosítva

Számos országban a cash flow-kimutatás a beszámolók kötelezően elkészítendő egysége, amely először az Amerikai Egyesült Államokban és a Brit Nemzetközösség országaiban vált a pénzügyi kimutatások egy alapvető típusává. Hivatalosan először 1971-ben az USA számviteli szabályait alkotó FAPB állásfoglalása szerint lett a pénzügyi beszámolók általáno-

san megkövetelt, integráns része, melyet 1979. 01. 01-i hatállyal a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard is rögzített. Hazánkban 1997. 01. 01-től vált kötelezővé az éves beszámolót készítők számára a kimutatás összeállítása és közzététele, azonban az akkor hatályban lévő Számviteli Törvény csupán annak egy lehetséges szerkezeti felépítését tartalmazta, egyes részeinek és sorainak tartalmát nem rögzítette, amelynek köszönhetően számos problémával kellett szembesülniük az elkészítőinek. A 2000. évi C. törvény, illetve annak 7. számú melléklete már hatalmas előrelépést eredményezett azáltal, hogy felhívta a figyelmet a halmozódások kiszűrésének fontosságára, illetve felsorolásra kerültek benne mindazok a korrekciós tényezők, amelyeket az egyes sorok tartalmának meghatározásakor figyelembe kell venni (Pucsek, 2001).

Ugyanakkor mind a mai napig megfigyelhető, hogy a számviteli rendszerek között megmutatkozó különbségekhez hasonlóan a 2000. évi C. törvény és az IAS 7 előírásai szerint készített cash flow-kimutatások is eltérő vonásokat hordoznak, elsősorban a gazdasági események egységes besorolására vonatkozó rend hiányában, a kimutatás egyes részeinek levezetési módszerei, összeállításuk, szerkezetük, tagolásuk és tartalmuk tekintetében (Füredi-Fülöp et al., 2012).

Megállapítható, hogy a 2000. évi C. törvény 7. számú, a cash flow-kimutatásokra vonatkozó melléklete igen rövid és merev, hiszen csupán egy előírt szerkezeti felépítést és néhány sor tartalmát, az összeállítást elősegítő értelmezéseket, magyarázatokat tartalmaz. Ezzel szemben a legtöbb ország szabályozása részletesebb és pontosabb előírásokat rögzít, illetve nagyobb választási szabadságot biztosít a vállalatok számára. Így levonható az a következtetés, hogy a hazai szabályozás némi lemaradást mutat a nemzetközi szinthez képest. (László, 2013).

3.2. A CASH FLOW-KIMUTATÁSOKRÓL ÁLTALÁNOSÁGBAN

3.2.1. A cash flow-kimutatások elkészítésének célkitűzése

Számos olyan esettel találkozhatunk, amikor egy-egy vállalat összeomlását az üzleti évek elért eredményének éveken át tartó manipulálása, illetve kizárólagos figyelemmel kísérése idézi elő. A leghíresebb példa erre az Enron esete. Az Enron egy amerikai érdekeltségű, energiaellátással foglalkozó, tőzsdei vállalat volt, amelyet a Wall Street vállalatelemzői az egyik legerősebb társaságnak tartottak mindaddig, még váratlanul csődbe nem ment. Az elemzők elsősorban az Enron által elért kiemelkedő profitokra figyeltek fel, melyek közül a 2000. üzleti év 2. felének adózás előtti eredménye – a US GAAP előírásainak megfelelően készített kimutatások szerint – 650 millió \$ volt. Ma már ismert, hogy ezen eredmény legalább 80%-a kérdéses

kimenetelű tranzakciókból származott. Ráadásul az elkövetkező években is előfordult, hogy a vállalat számos alkalommal ért el pozitív eredményeket, mialatt a pénzeszköz-változása csupán néhányszor bizonyult pozitívnak, és mint az ismert, a vállalatok összeomlása általában elsősorban nem a profit, hanem a pénzeszközök hiánya miatt következik be (Finch, 2007).

A pénzügyi kimutatások közül a vagyoni helyzet alakulásáról a mérleg informál, a profit termelési képességről az eredménykimutatás biztosít adatokat, ezért elkészítésük minden vállalkozás számára kötelező. Azonban mivel ezek a kimutatások a kettős könyvvitel szabályai szerint készülnek, a pénzforgalomról, a pénzügyi helyzetről kevés adatot, illetve információt tartalmaznak. Eszerint ugyanis a bevételek és a kiadások abban a számviteli időszakban kerülnek kimutatásra a könyvekben, amelyik időszakban megtermelték őket, illetve felmerültek, függetlenül azok pénzügyi realizálásától. Ezzel szemben a pénzforgalmi módszeren alapuló könyvelés lényege, hogy az adott számviteli időszakban a pénzügyi kimutatásokban csak azok a bevételek és kiadások szerepeltethetők, amelyek ellenértékét ténylegesen kézhez kapták, illetve kifizették (Collins, 1997).

Ennek megfelelően megállapítható, hogy egy vállalkozás megítélésekor nem elegendő a különböző eredményszintekre, a vagyonra, illetve azok csökkenési vagy növekedési mértékére figyelni. Az eredmény és a vagyon kiemelt elemeinek forrásait, felhasználásait, valamint változásait is számításba kell venni. Az egyik ilyen kiemelt elem, melynek változása a vállalkozások belső és külső érdekeltségi köreibbe tartozók számára egyaránt lényeges információt hordoz: a pénzeszköz (Lakatos et al., 2013).

A cash flow-kimutatások elkészítéséről és közzétételéről elmondható, hogy néhány országban viszonylag friss követelménynek számít, amely meglepő, tekintve, hogy a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek¹ mértéke és változásai mindig is fontos szerepet töltek be egy vállalat életében. A cash flow-kimutatások, melyek nem az eredményszemléletű, időbeli elhatárolás elvére épülnek a beszámolási időszak készpénz forgalmát tükrözik, illetve az elkövetkező évekre vonatkozó lehetséges prognózisokat, valószínű pénzáramlásokat is tartalmaznak. Egy ilyen kimutatás, amely a pénzeszközök változására fókuszál, két lehetséges előnnyel rendelkezik. Az egyik, hogy különböző adatokat és információkat biztosít a pénzmozgásokról és a likvid eszközök változásáról, melyek ismeretében könnyebb a vállalat működésének és kilátásainak értékelése. A másik, hogy általában tárgyilagosabb információkat tartalmaz, mint az eredménykimutatás (Alexander–Nobes, 2010).

¹ Definíció: Rövid távú, magasan likvid, alacsony kockázatú befektetések, melyek könnyen ismert összegű készpénzre válthatók (IASB, 2008).

3.2.2. A cash flow és a cash flow-kimutatás fogalma

A 2000. évi C. törvényben nem kerül definiálásra a cash flow-kimutatás fogalma. A 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard az alábbiak szerint értelmezi a cash flow-kimutatást: A pénzbevételeket előidéző hozamok és a pénzkidadásokat eredményező ráfordítások különbsége, mely alkalmas a gazdálkodói egység készpénz/pénzeszköz és készpénz-egyenértékes/pénzeszköz-egyenértékes kitermelő képességének becslésére, ütemezésére és biztos voltának bemutatására. Feltárássra kerülnek benne a finanszírozás erőforrásai és az erőforrások felhasználásai (IASB, 2008).

A pénzeszközök fogalma a következő közelítő definícióval határozható meg: a cash flow-kimutatás szemszögéből az adott időszak alatt szabadon felhasználható, a vállalkozás rendelkezésére álló, a mindennapi likviditáshoz nem szükséges hazai és külföldi készpénz, illetve bankbetétek tekinthetők pénzeszközöknek (László, 2005). A pénzeszköz-egyenértékesek alatt az alacsony kockázatú, magasan likvid, rövid futamidővel rendelkező befektetések értendők, amelyek korlátozás nélkül átválthatók a pénzeszközök ismert összegére, emellett elmondható róluk, hogy a kamatok esetleges változása nincs lényeges befolyással értékükre. Ezek rendszerint olyan felesleges pénzeszközök ideiglenes befektetései, amelyek egy-egy kötelezettség kielégítése során könnyen pénzeszközzé tehetők. A beszámolót felhasználók számára közömbös, hogy az adott vállalkozás pénzeszközei bankszámlákon, a pénztárban vagy valamilyen rövid futamidővel rendelkező, magasan likvid eszközbe fektetve testesülnek meg. Ráadásul a magasan likvid eszközök sűrű forgalma miatt azok befektetések közé történő besorolása megnehezíti a valódi befektetési tevékenységek értékelését. E két okból kifolyólag a pénzeszközök és a pénzeszköz-egyenértékesek egy kategóriába sorolása mindenképpen célszerűnek tekinthető (Nagy, 1998).

A következő definícióval is találkozhatunk a nemzetközi forrásokban: A cash flow-kimutatás a gazdálkodó egység tevékenységeinek hagyományos felosztása szerint, azaz működési, befektetési és finanszírozási területekre osztva tartalmazza a pénzügyileg realizált be- és kifizetéseket. A vállalkozás egésze és három fő tevékenysége tekintetében a nettó készpénz be- és kiáramlás ismertetésére szolgál (Collins, 1997).

A hazai szakirodalmakban az alábbi megfogalmazások olvashatók: A cash flow a pénzeszközök képződésének és felhasználásnak folyamata egy meghatározott időszakon belül, amely időszak intervalluma szabadon választható meg a pénzügyi kimutatások elkészítőinek és felhasználóinak igényei szerint. A cash flow értéke megegyezik a realizált pénzbevételek és pénzkidadások különbözetével, kiszámítása során a számvitelben értelmezett pénzeszközök –

pénztár, valutapénztár, csekk, deviza betétszámlák, elszámolási betétszámlák, elkülönített betétszámlák és az átvezetési számlák – állományváltozása kerül meghatározásra (Pucsek, 1999).

A cash flow a vállalkozás egy meghatározott időtartamon belül realizált pénzbevételeinek és pénzkidadásainak különbsége, azaz a vállalkozás pénzeszközeiben bekövetkezett változás, amely a mérlegből, a *B/IV. Pénzeszközök* sor záró- és nyitóállományának különbözete-ként is meghatározható. A cash flow-kimutatás egy olyan forgalmi szemléletű kimutatás, amely előre meghatározott szerkezetben és tartalommal vezeti le a pénzmozgásokat, így a bevételeket és a kiadásokat befolyásoló és előidéző tényezőket (Kozma, 2001).

A cash flow-kimutatás a pénzként kezelt eszközök állományában bekövetkezett időszaki változások, vagyis a múltbeli tényleges pénzbevételek és pénzkifizetések rendszerezett bemutatása, amelyben a tárgyévi adatok mellett az előző évi adatok is feltüntetésre kerülnek (Kapásiné, 2007).

3.2.3. A cash flow-kimutatások információ tartalma

A cash flow-kimutatások elkészítése, valamint közzététele az azokat felhasználók számára olyan adatokat biztosít, amelyeket más pénzügyi kimutatások adataival, illetve kiegészítő információival együtt elemezve és értelmezve, lehetővé válik a vizsgált vállalkozás egységes pénzügyi szerkezetének, pénzügyi helyzetének és fizetőképességének megítélése. Ez a pénzügyi riport számos információt szolgáltat a vállalkozás belső és külső érdekeltségi köreibe tartozók számára (Füredi-Fülöp et al., 2012).

Az érdekhordozók döntéseik meghozatala során, azok megalapozásához választ kaphatnak az alábbi kérdésekre:

1. Honnan származnak a vállalkozás vizsgált üzleti időszakának pénzeszközei?
2. Mire használta fel a vállalkozás a vizsgált üzleti időszak alatt pénzeszközeit?
3. Képes volt-e arra a vállalkozás, hogy a fennmaradásához és működéséhez nélkülözhetetlen pénzeszközöket üzleti tevékenysége során teremtsen elő, vagy immateriális és tárgyi eszközeinek értékesítésére, illetve idegen tőke, hitelek és kölcsönök igénybe vételére szorult annak érdekében, hogy pénzeszközeinek állományát és fizetőképességét elfogadható szinten tartsa?
4. A vállalkozás rendelkezésre álló pénzeszközeit a tevékenysége korszerűsítését, kibővítését eredményező beruházásokba, befektetésekbe investálta, vagy azokat adósságainak, felvett hiteleinek, kölcsöneinek törlesztésére volt kénytelen felhasználni?
5. Hogyan valósult meg a vállalkozás korszerűsítésének és növekedésének finanszírozása? (Nagy, 1998).

A vezetőség, a menedzserek és a birtokosok emellett képet kaphatnak arról, hogy a korábban hozott döntéseik milyen hatást gyakoroltak a pénzeszköz-állomány változására, illetve a pénzügyi helyzet alakulására. A befektetők és a hitelezők ugyanakkor információkat nyerhetnek arra vonatkozólag, hogy a vállalkozás milyen osztalékfizetési képességgel, valamint likviditással rendelkezik (Füredi-Fülöp et al., 2012). Véleményem szerint fontos kiemelni, hogy a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített kimutatások esetén az alapvető célkitűzés, hogy a potenciális és meglévő befektetők üzleti döntéseikhez szolgáltatassanak alapot.

3.3. A 2000. ÉVI C. TÖRVÉNY ÉS AZ IAS 7 SZABÁLYOZÁSÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

3.3.1. A cash flow-kimutatások szabályozása

A 2000. évi C. törvény szerint a cash flow-kimutatás a beszámoló kiegészítő mellékletének része. Összeállításának követelményeit a Magyar Számviteli Törvény 7. számú melléklete rögzíti, mely egy kötelezően előírt szerkezeti felépítést, illetve az egyes kategóriák és bizonyos sorok tartalmát, magyarázatait, valamint értelmezéseit tartalmazza. Magyarországon ennek a riportnak az elkészítése és közzététele kizárólag az éves beszámolót, illetve az összevont/konszolidált éves beszámolót készítő vállalkozások számára kötelező (2000. évi C. törvény).

A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint ugyanakkor a beszámolóknak az eredménykimutatás, a mérleg és a tőkeszerkezetben történt változások kimutatásával egyenrangú elemeként elkészítendő, kötelező és önálló része a cash flow-kimutatás, melyet az *IAS 1: A pénzügyi kimutatások prezentálása* ír elő. Összeállításának szabályairól az *IAS 7: Cash flow-kimutatások* rendelkezik, amely tartalmazza annak célkitűzéseit, hatókörét, információs előnyeit, a kapcsolódó alapfogalmakat, az egyes kategóriák elnevezését és tartalmát, valamint bizonyos esetek és események besorolási követelményeit (Kapásiné, 2007). Az IAS 7 egyetlen vállalat számára sem biztosít felmentést az alól, hogy ezt az integráns kimutatást minden olyan időszakra elkészítése, amelyről pénzügyi riportot készít, illetve közzé tegye annak első oldalain (Vörösné, 2013).

A szabályozások elsődleges követelménye, célkitűzése, hogy az egyes vállalkozások a magyar előírások esetében a pénzeszközök, a nemzetközi előírások esetében a pénzeszközök és a pénzeszköz-egyenértékesek adott üzleti évi nyitó és záró értékei között bekövetkező, múltbeli változásokat előre meghatározott szerkezettel és tartalommal vezessék le (Lakatos et al., 2013). Ezzel kapcsolatban a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standardban definiálásra kerülnek a pénzeszközök, a pénzeszköz-egyenértékesek, a cash flow és cash flow-kimutatások

fogalmi. Dolgozatomban egy korábbi részében ezeket már ismertettem, ugyanakkor úgy gondolom néhány magyarázatra érdemes kitérni velük kapcsolatban.

A pénzeszközök részét képező látra szóló betétek fogalma nem került külön feltüntetésre az IAS 7-ben. Egyes nézetek szerint azonban azok likviditásának a pénzeszközökével azonos szintűnek kell lennie, vagyis bármikor lehívhatónak tekinthetők. Ugyanakkor amennyiben egy betét nem minősíthető pénzeszköznek, megfeleltethető a pénzeszköz-egyenértékesek fogalmának, mivel az ezeket alkotó befektetéseknek ismert összegű pénzeszközre könnyen átválthatónak kell lenniük, azaz ebbe a kategóriába az adósság értékpapírok és a betétek kerülhetnek, feltéve, hogy az egyéb feltételeknek is eleget tesznek. A rövid futamidő fogalma szintén nincs külön definiálva, azonban alapvetően a három hónapos futamidő tekinthető kiindulási pontnak a megkülönböztetésnél, amely természetesen nem eredményezi azt, hogy a hosszabb futamidővel rendelkező befektetések automatikusan pénzeszköz-egyenértékessé válnak, miután a beváltásukig, megszüntetésükig fennmaradó futamidő három hónapra csökken. A pénzeszközök és a pénzeszköz-egyenértékesek közé tartoznak a korábban felsoroltakon kívül a kérésre, felszólításra visszafizetendő folyószámlahitelek, amennyiben azok szerves részét képezik a vállalkozás pénzeszköz kezelésének. Fontos ezen kívül megemlíteni, hogy általában azt a kérdést, hogy mi minősül pénzeszköznek, valamint pénzeszköz-egyenértékesnek alapvetően az dönti el, hogy az egyes eszközöket a rövid távú pénzügyi kötelezettségek kielégítésére vagy befektetési, illetve egyéb célokra veszik használatba (KPMG, 2005).

3.3.2. A cash flow-kimutatások kategóriái és tartalmuk

A cash flow-kimutatás összeállítása során a vállalkozás tevékenységei révén realizált pénzbevételek és pénzkidadások bemutatására és összehasonlítására helyeződik a hangsúly. A bevételek és kiadások tevékenységenkénti rendszerezése lehetővé teszi a pénzügyi kimutatásokat felhasználók számára az egyes területeknek a vállalat pénzeszközeire, pénzügyi helyzetére gyakorolt hatásának elemzését, felmérését. A vállalkozás üzletmenete keretében lebonyolított pénzforgalmat három részre szokás felosztani:

- a működési tevékenység,
- a befektetési tevékenység és
- a finanszírozási tevékenység pénzforgalmára.

A kimutatás elkészítése során emellett, hogy fel kell oldani azt az ellentmondást, hogy egy a kettős könyvvitelt követő elszámolási rendszerből egy pénzforgalmi szemléletű kimutatást kell összeállítani, alapvető feladat annak megoldása is, hogy a vállalkozás által végzett tevé-

kenységek mindegyike egyértelmű besorolást nyerhessen valamely felsorolt kategóriába (Gyulai–Ujvari, 1997).

Ennek megfelelően a Magyar Számviteli Szabályozás és a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint is legalább a következő három fő terület szerint kell részletezni a pénzeszközök, illetve a pénzeszköz-egyenértékesek változásának levezetését:

- Működési cash-flow,
- Befektetési cash-flow,
- Finanszírozási cash-flow (Korom et al., 2005).

A 2000. évi C. törvény a kategóriák tartalmát tekintve csupán egy kötelező szerkezeti felépítést, követendő mintát, illetve néhány sor értelmezését és magyarázatát tartalmazza. A 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard ezzel szemben részletesen kitér arra, hogy milyen tranzakciók, tevékenységek sorolhatók az egyes kategóriákhoz, ugyanakkor kötelezően követendő formátumot nem határoz meg. Emellett kiemeli azt is, hogy egy tranzakció különálló komponenseit egyenként kell besorolni a befektetési, finanszírozási vagy működési kategóriák közé, nincs lehetőség az esemény domináns ismérve szerinti kimutatásra (KPMG, 2005).

- *I. Működési cash flow:* A hazai és a nemzetközi szabályozás szerint egyaránt azok a tevékenységek tartoznak ehhez a kategóriához, melyek a vállalkozás fő bevétel-termelő tevékenységeinek tekinthetők, illetve azok az egyéb tevékenységek, amelyek nem minősülnek befektetési tevékenységnek vagy finanszírozási tevékenységnek. E kategória adatai és azok változásai választ adnak arra, hogy a vállalkozás mindennapi működése, operatív tevékenysége során a működőképességének fenntartásához, a kölcsönök visszafizetéséhez, az osztalékok kifizetéséhez, valamint befektetések és beruházások létrehozásához milyen mértékű pénzeszköz és pénzeszköz-egyenértékes kitermelésére volt képes anélkül, hogy külső finanszírozási forrásokat kellett volna igénybe vennie (IASB, 2008). Éppen ezért minden egyes vállalatnak arra kell törekednie, hogy az I. Működési cash flow kategória értéke pozitív legyen, ugyanis a pénzforrások döntő többségének az operatív vagy szokásos üzletmenet során kell képződnie. (Füredi-Fülöp et al., 2012). Mivel olyan tevékenységek sorolhatók ide, melyek elvégzése alapvető fontosságú az adott vállalati profilhoz illeszkedő profit kitermeléshez, itt elsősorban az eredménykimutatás bevétel- és költségzamláinak, az aktív és passzív időbeli elhatárolások, valamint a forgóeszközök és rövid távú kötelezettségek állományváltozásának vizsgálatára kerül sor (Collins, 1997).

A 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete értelmében a működési tevékenységek közé sorolható pénzeszköz-bevételek: a készpénzes értékesítés bevételei, a vevőkkel szemben

fennálló követelések átutalásai, a kapott kamatok, illetve a működéssel kapcsolatos egyéb bevételek. A pénzeszköz-kiadások: az anyag és áruszállítók részére, a munkavállalóknak és a működési költségekre kifizetett pénzeszközök, a fizetett adók, kamatok és osztalékok, valamint a működéssel kapcsolatos egyéb kifizetések (Kozma, 2001).

Az IAS 7 előírásai szerint az ide tartozó, leggyakrabban előforduló tételek:

- áru- és szolgáltatásértékesítésből származó pénzbevételek,
- díjakból, jutalékokból és egyéb bevételekből származó pénzbevételek,
- áruszállítóknak és a szolgáltatásokat biztosítóknak történő pénzkifizetések,
- alkalmazottak számára és nevében történő pénzkifizetések,
- kereskedési vagy üzletkötési célból kötött szerződésekből származó pénzbe- és kifizetések,
- nyereségadókkal kapcsolatos kifizetések vagy visszatérítések, amennyiben azok nem konkrétan befektetési vagy finanszírozási tevékenységekhez kapcsolódnak,
- bérbeadási, illetve értékesítési céllal épület építéséért vagy megvásárlásáért fizetett összeg, valamint ezek bérbeadásából, későbbi értékesítéséből származó bevételek,
- biztosítótársaságok különböző szerződésekből eredő pénzbe- és kifizetései,
- pénzügyi vállalkozásoknál a kapott és fizetett kamatok (Lakatos et al., 2013).

• *II. Befektetési cash flow:* A magyar szabályozás szerint ez a kategória a befektetett eszközök értékesítéséből származó pénzbevételek, a részesedések után kapott osztalékok és a befektetett eszközök beszerzésére fordított pénzkidadások különbözetének kimutatására szolgál (Füredi-Fülöp et al., 2012). A nemzetközi előírásoknak megfelelően a hosszú futamidővel rendelkező eszközök és a pénzeszköz-egyenértékesek között nem szereplő egyéb befektetések pénzmozgást eredményező értékesítései és vásárlásai tartoznak ide. Ez a kategória azt tükrözi, hogy a vállalkozás mekkora összeget investált az adott üzleti évben a későbbi üzleti évek pénztermelő, pénzáramlás generáló erőforrásaiba, képességeibe, hiszen a befektetési tevékenységek, a beruházások célkitűzése végső soron ez (Ormos, 2006). Értéke optimális esetben negatív, ami a befektetések bővítésére, korszerűsítésére utal. Pozitív érték esetén az feltételezhető, hogy a vállalkozónál a meglévő tartalékok kerültek felélésre (Füredi-Fülöp et al., 2012). Mivel e tevékenység kapcsán érhető el a vállalat birtokában lévő eszközök csökkentése, illetve növelése, ezen a területen a hosszú élettartamú eszközök állományának és számláinak egyenlegváltozásait kell nyomon követni (Collins, 1997).

A 2000. évi C. törvény szerint ide tartozó pénzeszköz-bevételek: az immateriális eszközök, a tárgyi eszközök, a pénzügyi befektetések és értékpapírok értékesítéséből befolyt pénzösszegek, illetve a kapott osztalékok, részesedések. A pénzeszköz-kiadások: az immateriális

eszközök, a tárgyi eszközök, a pénzügyi befektetések és értékpapírok beszerzésére kiadott pénzüsszegek (Kozma, 2001).

Az IAS 7 értelmében következő pénzbevételek és pénzkiadások sorolhatók ide:

- immateriális eszközök, ingatlanok, gépek, berendezések és egyéb hosszú futamidővel rendelkező eszközök beszerzéséhez kapcsolódó pénzkifizetések,
- immateriális eszközök, ingatlanok, gépek, berendezések és egyéb hosszú futamidővel rendelkező eszközök eladásából származó pénzbevételek,
- egyéb gazdálkodók pénzügyi instrumentumainak² és közös vállalkozásban lévő érdekeltségeknek a megszerzése érdekében bekövetkezett pénzkifizetések,
- egyéb gazdálkodók pénzügyi instrumentumainak és közös vállalkozásban lévő érdekeltségeknek az eladásából származó pénzbevételek,
- egyéb feleknek biztosított előlegek, hitelek és kölcsönök, valamint azok visszafizetése,
- forward, futures, opciós és swap szerződésekhez kapcsolódó pénzbe- és kifizetések, melyek alól kivételt képeznek a forgatási vagy kereskedési céllal kötött szerződések, illetve a finanszírozási tevékenységek közé sorolható pénzmozgások (Ormos, 2006).

• *III. Finanszírozási cash flow:* A hazai és a nemzetközi előírásoknak megfelelően összeállított kimutatások szerint ebben a kategóriában egyaránt olyan tevékenységek szerepeltek, melyek következtében a vállalkozás tőke szerkezetében, illetve felvett hiteleinek és kölcsöneinek nagyságában és összetételében változások következnek be. Adatai a tőkestruktúrában bekövetkezett változásokról, a gazdálkodó egységet finanszírozó felek ellenérték, kamat és osztalék igényeiről, vagyis az üzleti évet érintő tőketranzakciók pénzeszköz és pénzeszköz-egyenértékes állományát érintő hatásokról szolgáltatnak információkat (Ormos, 2006). Itt kerül átvizsgálásra az a készpénz állomány, amelyet valamilyen hitel vagy kölcsön formában szerzett, illetve fizetett ki vagy vissza a vállalat, valamint a részvényekkel kapcsolatos tranzakciók. Értéke az adott üzleti év körülményeitől függően pozitív és negatív esetben is optimális lehet (Collins, 1997).

A magyar szabályozásnak megfelelően a pénzügyi műveletek pénzeszköz-bevételeit képezik: a törzstőke befizetéséből, részvények eladásából, kötvények kibocsátásából, hitelfelvételből és véglegesen kapott pénzeszközökből származó bevételek. A pénzeszköz-kiadások: a befektetők részére kifizetett, illetve hitelek, kötvények, valamint részvények, üzletrészek visszavásárlására és véglegesen átadott pénzeszközként megvalósuló kifizetések (Kozma, 2001).

² Definíció: Pénzügyi instrumentumnak minősül minden olyan szerződés, amely az egyik félnél pénzügyi eszközt, a másik félnél pénzügyi kötelezettségeket vagy tőkeinstrumentumot keletkeztet (IASB, 2008).

A nemzetközi előírások szerint a következő tranzakciók kapcsolódnak ide:

- részvények és egyéb tőkeinstrumentumok³ kibocsátásából származó pénzbevételek,
- részvények és egyéb tőkeinstrumentumok megszerzéséből, visszavásárlásából eredő pénzkifizetések,
- adóslevelek, kötelezvények, kötvények és egyéb rövid vagy hosszú távra szóló hitelek és kölcsönök felvételéből, kibocsátásából származó pénzbevételek, illetve ezek visszafizetésével kapcsolatos pénzkiadások,
- lízingbevevő által a pénzügyi lízing miatt fennálló kötelezettség csökkentése érdekében kifizetett pénzeszegek (Ormos, 2006).

3.3.3. A cash flow-kimutatások levezetésének módszerei

A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek változása alapvetően kétféle módszerrel határozható meg, a cash flow-kimutatás kétféleképpen készíthető el. E két módszer a közvetlen/direkt és a közvetett/indirekt módszer. Bármelyiket is alkalmazzuk, a cash flow-kimutatás egészét és egyes részeit tekintve ugyanazokat a részeredményeket kell kapnunk a vizsgált időszakra vonatkozóan. Alapvető különbség abban mutatkozik közöttük, hogy más-más módon határozzák meg az I. Működési cash flow értékét (Collins, 1997).

• *Direkt módszer:* Ez a módszer a pénzmozgást eredményező bevételek és a pénzmozgást eredményező ráfordítások bruttó módon történő szembeállítására épül. Összeállítása rendkívül részletes számviteli nyilvántartások – alapbizonylatok, analitikák, szintetikák – meglétét követeli. Felépítése:

$$\begin{aligned} & \text{Pénzmozgást eredményező bevételek} \\ & - \text{Pénzmozgást eredményező ráfordítások} \\ & = \text{Pénzeszköz-változás} \end{aligned} \quad (\text{Füredi-Fülöp et al., 2012}).$$

Annak ellenére, hogy a mind a hazai, mind a nemzetközi gyakorlatban az indirekt/közvetett módszerrel történő levezetés alkalmazása került előtérbe, ennek a lehetőségnek a használatát indokoltta teszi, hogy olyan adatokat, illetve információkat is képes biztosítani a pénzeszközök felhasználásáról és képzdéseiről, amelyek az indirekt/közvetett módszerrel nem állnak rendelkezésre, illetve amelyek nélkülözhetetlenek a következő üzleti évek cash flow becsléseinek elkészítéséhez. (Lakatos et al., 2013).

• *Indirekt módszer:* Ez a módszer az adózás előtti eredményből kiindulva vezeti le a pénzeszközök, illetve pénzeszköz-egyenértékesek változását előre meghatározott korrekciós tételek segítségével. Az eredményt korrigálni kell az eredményt igen, de a pénzeszköz-

³ Definíció: Tőkeinstrumentumnak minősül minden olyan szerződés, amely egy vállalkozás összes kötelezettségének levonása után a vállalkozás eszközeiben meglévő maradvány érdekeltséget testesít meg (IASB, 2008).

állományt nem érintő, illetve a pénzmozgást előidéző, de az eredményt nem érintő és az úgynevezett egyéb tételekkel. Előnye, hogy az összeállításához szükséges adatok és információk többsége elérhető az eredménykimutatásból és a mérlegből.

Felépítése: *Adózás előtti eredmény*

- + *Pénzmozgást nem eredményező ráfordítások*
- *Pénzmozgást nem eredményező bevételek*
- ± *Forgóeszközök, RLK-k, egyéb HLK-k és időbeli elhatárolások változásai*
- + *Pénzmozgást eredményező, eredményt nem érintő pénzbevételek*
- *Pénzmozgást eredményező, eredményt nem érintő kifizetések*
- *Fizetett, fizetendő nyereségadó*
- *Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés*
- = ***Pénzeszköz-változás*** (Füredi-Fülöp et al., 2012).

A felsorolt korrekciós tételek közül:

- A pénzmozgást nem eredményező ráfordítások az eredményt csökkentik, azonban a pénzeszközök állományának változására nincsenek hatással, ezért az ilyen típusú tételeknél az adózás előtti eredmény pozitív irányba történő korrigálására van szükség. Ide sorolhatók: a terv szerinti értékcsökkenési leírás, az elszámolt értékvesztések és terven felüli értékcsökkenések, a céltartalékok képzése, illetve az értékesített, apportba adott, térítés nélkül átadott, csereszerződés keretében, kötelezettségért cserébe átadott befektetett eszközök könyv szerinti értéke.
- A pénzmozgást nem eredményező bevételek ezzel szemben az eredményt növelik, miközben a pénzeszközök állományának változására nincsenek hatással, így a korrigálás során az eredményre negatív irányban hatnak. Ide tartoznak: a visszaírt értékvesztések és terven felüli értékcsökkenések, a céltartalékok feloldása, valamint az értékesített befektetett eszközök esetén azok eladási ára, apportba adás esetén a létesítő okiratban meghatározott érték, csereszerződés keretében való átadás során a csereszerződésben rögzített összeg, a kötelezettségért cserébe átadáskor pedig a kötelezettség szerződés szerinti értéke.
- A forgóeszközök, rövid és egyéb hosszú távú kötelezettségek és időbeli elhatárolások változásai kapcsán általános szabály, hogy az eszközökhöz kapcsolódó állományváltozások a változás irányával ellentétes, a forrásokhoz kapcsolódó állományváltozások a változás irányával megegyező korrekciós tételekként szerepeltetendők.
- A pénzmozgást eredményező, az eredményt nem érintő bevételek: a befektetett eszközök értékesítéséből eredő bevételek, a kapott osztalékok és részesedések, a részvények kibocsátá-

sából származó bevételek, a felvett hitelek és kölcsönök összege, a hosszú élettartamú kölcsönök és elhelyezett bankbetétek beváltása, megszüntetése, törlesztése, a véglegesen átvett pénzeszközök.

– Az eredményt nem érintő, de pénzmozgást eredményező kiadások: a befektetett eszközök beszerzéséből eredő kifizetések, a részvények bevonásához kapcsolódó kifizetések, a hitelek és kölcsönök törlesztése, visszafizetése, a bankbetétek elhelyezése, hosszú távú kölcsönök biztosítása, a véglegesen átadott pénzeszközök (Füredi-Fülöp et al., 2012).

Az IAS 7: Cash flow-kimutatások lehetővé teszi mindkét módszer alkalmazását a kimutatások levezetése során, ugyanakkor megfigyelhető, hogy a közvetlen/direkt módszert részesíti előnyben. A 2000. évi C. törvény 7. számú mellékletéből kiderül, hogy Magyarországon egy úgynevezett „vegyes” módszerrel kerül meghatározásra egy vállalkozás adott üzleti évre vonatkozó pénzeszköz-állományának változása, ugyanis az I. Működési cash flow összeállítása az indirekt/közvetett, ezzel szemben a II. Befektetési cash flow és III. Finanszírozási cash flow összeállítása a direkt/közvetlen szemléletet követi (Füredi-Fülöp et al., 2012).

A 2000. évi C. törvény emellett kitér arra, hogy a kimutatás kitöltésénél a vállalkozók választásuktól függően az előző év és a tárgyév vagy a tervezett és a tényadatokat tüntethetik fel. Egyetértek *László Norbert* azon véleményével, mely szerint a terv- és tényadatok páros választása visszaélésekre adhat lehetőséget azáltal, hogy a tervadatok szándékos alultervezésével az azokat messze meghaladó tényadatok és a viszonyítási alapok hiánya a vállalkozás téves megítéléséhez vezethet (László, 2005).

3.3.4. A cash flow-kimutatások szerkezeti felépítése és tartalma

A Magyar Számviteli Szabályozás szerint készülő cash flow-kimutatások összeállítása során figyelembe kell venni a 2000. évi C. törvény 7. számú mellékletében előírt szerkezeti felépítést, amely szabadon bővíthető, egyszerűsítésére azonban nincs lehetőség, ugyanis a törvény szerint legalább a mellékletnek megfelelő tartalmú kimutatást kell összeállítani (Adorján et al., 2003). A hazai előírásoknak megfelelő cash flow-kimutatás fő területeit és szükséges mélységű tagolását a 3. táblázat, az egyes korrekciós tételek rendszerezését, illetve az egyes sorok értelmezését és magyarázatát a 4. táblázat szemlélteti.

3. táblázat: A cash flow-kimutatás tagolása

I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Működési cash-flow, 1-13.sorok)	
1.	Adózás előtti eredmény ±
2.	Elszámolt amortizáció +
3.	Elszámolt értékvesztés és visszairása ±
4.	Céltartalék képzés és felhasználás különbözete ±
5.	Befektetett eszközök értékesítésének eredménye ±
6.	Szállítói kötelezettségek változása ±
7.	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek változása ±
8.	Passzív időbeli elhatárolások változása ±
9.	Vevőkövetelések változása ±
10.	Forgóeszközök (vevőkövetelések és pénzeszközök nélküli) változása ±
11.	Aktív időbeli elhatárolások változása ±
12.	Fizetett, fizetendő adó (nyereség után) -
13.	Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés -
II. Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Befektetési cash-flow, 14-16.sorok)	
14.	Befektetett eszközök beszerzése -
15.	Befektetett eszközök eladása +
16.	Kapott osztalék, részesedés +
III. Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás (Finanszírozási cash-flow, 17-27.sorok)	
17.	Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele +
18.	Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele +
19.	Hitel és kölcsön felvétele +
20.	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása +
21.	Véglegesen kapott pénzeszköz +
22.	Részvénybevonás, tőke kivonás, tőkeleszállítás -
23.	Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése -
24.	Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése -
25.	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek -
26.	Véglegesen átadott pénzeszköz -
27.	Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek változása ±
IV. Pénzeszközök változása (I. ± II. ± III. sorok)	

Forrás: A 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete

4. táblázat: A cash flow-kimutatás egyes sorainak értelmezése és magyarázata

Sor:	Értelmezés, magyarázat:
1.	A kapott osztalékkal, részesedéssel, illetve az eredményágon elszámolt kapott támogatásokkal csökkentett, valamint az eredményágon elszámolt adott támogatásokkal növelt.
2.	Terv szerinti és egyösszegű értéksökkenési leírás, mely minden esetben +.
3.	Az elszámolt értékvesztés és terven felüli értéksökkenési leírás összege +. Az elszámolt értékvesztés és terven felüli értéksökkenés visszairása: -. A halmozódás elkerülése érdekében ezzel az összeggel korrigálni kell az érintett eszközök változását is.
4.	Ha a képzés > a felhasználás, akkor a különbözet +. Ha a képzés < a felhasználás, akkor a különbözet -.
5.	A befektetett eszközök értékesítésének és az apportba adás eredményhatásainak kiszűrése. Nyereség: -. Veszteség: +.
6.	A befektetési és a finanszírozási cash flow-val kapcsolatos tételek kivételével a növekedés: +. A befektetési és a finanszírozási cash flow-val kapcsolatos tételek kivételével a csökkenés: -.
7.	Vevőktől kapott előlegek, váltótartozások és egyéb rövid távú kötelezettségek. Növekedés: +. Csökkenés: -.
8.	A befektetési és finanszírozási cash flow-val kapcsolatos tételek kivételével a növekedés: +. A befektetési és finanszírozási cash flow-val kapcsolatos tételek kivételével a csökkenés: -.
9.	A befektetési és finanszírozási cash flow-val kapcsolatos tételek kivételével a növekedés: -. A befektetési és finanszírozási cash flow-val kapcsolatos tételek kivételével a csökkenés: +. A halmozódás elkerülése érdekében korrigálva az elszámolt és visszaírt értékvesztések értékével.
10.	A befektetési és finanszírozási cash flow-val kapcsolatos tételek kivételével a növekedés: -. A befektetési és finanszírozási cash flow-val kapcsolatos tételek kivételével a csökkenés: +. A halmozódás elkerülése érdekében korrigálva az elszámolt és visszaírt értékvesztések értékével.
11.	A befektetési és finanszírozási cash flow-val kapcsolatos tételek kivételével a növekedés: -. A befektetési és finanszírozási cash flow-val kapcsolatos tételek kivételével a csökkenés: +.
12.	Az eredménykimutatásban szereplő összeg.
13.	Az adott időszak után fizetett, fizetendő összeg.
14.	A pénzügyileg rendezett beszerzési érték.
15.	Az eladási árak pénzügyileg is rendezett értéke. Kamatkozó értékpapír esetében az eladási árban lévő kamattal csökkentett összeg. A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok beváltása során kapott, ténylegesen befolyt névérték.
16.	Az adózás előtti eredménynél csökkentő tételként elszámolt összeg.
17.	Az adott időszakban jegyzett tőke emeléséből ténylegesen befolyt pénzüsszeg. Tekintettel arra, hogy az apport nem eredményez pénzümozgást, nem kell kimutatni.
18.	Az adott időszakban rövid és hosszú lejáratú kötvények és más hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kibocsátásából származó, befolyt pénzüsszeg.
19.	Az adott időszakban kölcsön, illetve hitel felvételből származó, befolyt pénzüsszeg.
20.	A hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök, az elhelyezett bankbetétek adott időszakban való törlesztéséből, beváltásából, megszüntetéséből befolyt pénzüsszeg.
21.	Az adott időszakban a tőke- illetve eredménytartalékokat növelő, eredményágon elszámolt, befolyt pénzüsszeg. Ha az átvétel eredményágon történt, akkor a halmozás megszüntetése érdekében az Adózás előtti eredményből le kell vonni az ott kimutatott összeget.
22.	Az adott időszakban a jegyzett tőke leszállítása miatt a tulajdonosok részére kifizetett összeg, valamint részvény bevonás esetén a saját részvény, saját üzletrész névértéke. Ha a saját részvény visszavásárlása és bevonása nem egy üzleti évben történik, akkor bevonáskor az eredményt korrigálni kell, mert a bevonáskor nincs pénzümozgás.
23.	Az adott időszakban rövid és hosszú futamidővel rendelkező kötvények és más hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok beváltásából származó, visszafizetett összeg.
24.	Az adott időszakban a felvett kölcsönök, illetve hitelek törlesztéséből származó, kifizetett pénzüsszeg.
25.	Az adott időszakban hosszú futamidőre nyújtott kölcsönök és az elhelyezett bankbetétek összege.
26.	Az adott időszakban a tőke- illetve eredménytartalékokat csökkentő, eredményágon elszámolt, kifizetett pénzüsszeg. Ha az átadás eredményágon történt, akkor a halmozás megszüntetése érdekében az Adózás előtti eredményhez hozzá kell adni az itt kimutatott összeget.
27.	Növekedés: +. Csökkenés: -.

Forrás: Kozma (2001) pp. 240–241. szerint kismértékben módosítva

Az IAS 7: Cash flow-kimutatások, ahogyan azt már korábban is említettem a 2000. évi C. törvénnyel szemben nem határoz meg kötelezően követendő formátumot, kötelező tartalmi felépítést, a direkt/közvetlen módszer alkalmazására, ahogy az bemutatásra kerül az 5. táblázatban és az indirekt/közvetett módszerrel történő levezetésre, ahogyan azt a 6. táblázat szemlélteti, egyaránt biztosít lehetőséget a vállalkozások számára.

**5. táblázat: Az IFRS szerinti cash flow-kimutatás egy lehetséges levezetése
direkt/közvetlen módszerrel**

	Tárgyév:	Előző év:
Működési tevékenységből származó cash flow:		
Vevőktől származó pénzbévételek		
Szállítók felé történt pénzkifizetések		
Munkavállalók felé történt pénzkifizetések		
Egyéb működési bevételek		
Egyéb működési kiadások		
Működési tevékenységekből származó nettó pénzáramlás		
Befektetési tevékenységből származó cash flow:		
Kapott kamatok		
Kapott osztalékok		
Befektetett eszközök beszerzésével kapcsolatos kifizetések		
Befektetett eszközök értékesítésével kapcsolatos bevételek		
Leányvállalatokba történő befektetésekkel kapcsolatos nettó pénzmozgások		
Befektetési tevékenységekből származó nettó pénzáramlás		
Finanszírozási tevékenységből származó cash flow:		
Részvénykibocsátásból származó bevételek		
Részvénybevonásból származó kiadások		
Fizetett kamatok		
Fizetett osztalékok		
Hosszú távú kölcsönök és hitelek kibocsátásából származó bevételek		
Hosszú távú kölcsönök és hitelek kibocsátásából származó kifizetések		
Hitelfelvétel		
Hiteltörlesztés		
Finanszírozási tevékenységekből származó nettó pénzáramlás		
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése/csökkenése		
Pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek a pénzügyi év kezdetén		
Árfolyamváltozások hatása		
a külföldi pénznemben meglévő pénzeszközök egyenlegére		
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek a pénzügyi év végén		

Forrás: Hertenstein–McKinnon (1997) pp. 70–71.; Bartha et al. (2013) p. 65. szerint önálló szerkesztés

**6. táblázat: Az IFRS szerinti cash flow-kimutatás egy lehetséges levezetése
indirekt/közvetett módszerrel**

	Tárgyév:	Előző év:
Működési tevékenységből származó cash flow:		
Működési/nettó eredmény		
Korrekciók:		
Részesedés társult vállalkozások eredményéből		
Eredmény terhére elszámolt nyereségadó ráfordítás		
Eredményben elszámolt finanszírozási bevételek/ráfordítások		
Eredményben elszámolt befektetésekből származó bevételek/ráfordítások		
Ingatlanok, gépek és berendezések értékesítésének bevétele/ráfordítása		
Befektetési célú ingatlanok valós értékelésből származó nyereség/veszteség		
Befektetett eszközök értéksökkenése és értékvesztése		
Céltartalékok változása		
Követelések és készletek értékvesztése		
Külföldi devizák átváltásának nyeresége/vesztesége		
Működő tőke változása		
A működési tevékenységet érintő számlák egyenlegének változása:		
Vevők és egyéb követelések növekedése/csökkenése		
Készletek növekedése/csökkenése		
Szállítók és egyéb kötelezettségek növekedése/csökkenése		
Adófizetési kötelezettségek növekedése/csökkenése		
Működési tevékenységekből származó nettó pénzáramlás		
Befektetési tevékenységből származó cash flow		
Kapott kamatok		
Kapott osztalékok		
Befektetett eszközök beszerzésével kapcsolatos kifizetések		
Befektetett eszközök értékesítésével kapcsolatos bevételek		
Leányvállalatokba történő befektetésekkal kapcsolatos nettó pénzmozgások		
Befektetési tevékenységekből származó nettó pénzáramlás		
Finanszírozási tevékenységből származó cash flow		
Részvénykibocsátásból származó bevételek		
Részvénybevonásból származó kiadások		
Fizetett kamatok		
Fizetett osztalékok		
Hosszú távú kölcsönök és hitelek kibocsátásából származó bevételek		
Hosszú távú kölcsönök és hitelek kibocsátásából származó kifizetések		
Hitelfelvétel		
Hiteltörlesztés		
Finanszírozási tevékenységből származó nettó pénzáramlás		
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése/csökkenése		
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek a pénzügyi év kezdetén		
Árfolyamváltozások hatása		
a külföldi pénznemben meglévő pénzeszközök egyenlegére		
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek a pénzügyi év végén		

Forrás: Hertenstein–McKinnon (1997) pp. 70–71.; Bartha et al. (2013) p. 66. szerint önálló szerkesztés

A két szabályozó rendszer követelményeinek, előírásainak, illetve alternatíváinak megfelelő szerkezeti és tartalmi egyezések és eltérések vizsgálatával az 5. *Eredmények és azok értékelése* részben részletesebben foglalkozom.

3.3.5. A fizetett és kapott kamatok és osztalékok kimutatása

A 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete és az IAS 7: Cash flow-kimutatások előírásai között számos különbség és hasonlóság került már kimutatásra. Véleményem szerint az egyik legszembetűnőbb eltérés, mely a két szabályozó rendszer között megmutatkozik, a fizetett és kapott kamatok és osztalékok besorolására, kimutatására vonatkozó eltérő követelmények és alternatívák.

Az IAS 7 előírásai szerint a kapott és a fizetett kamatokból és osztalékokból, valamint a nyereségadókból származó pénzáramlásokat elkülönítve, illetve időszakról időszakra következetesen kell kimutatni a kimutatás egyes kategóriái között. A nyereségadók esetén egyértelműen meghatározza, hogy – a 2000. évi C. törvény előírásaihoz hasonlóan – az I. Működési cash flow kategória részét képezik, amennyiben azonosítható módon nem a másik két kategóriához tartoznak. A fizetett és a kapott kamatok és osztalékok tekintetében azonban nem minden esetben fogalmaz meg konkrét besorolási szabályokat (IASB, 2008).

A Magyar Számviteli Szabályozás szerint a fizetett és a kapott kamatok egyaránt az I. Működési cash flow kategória részét képezik. Ennek oka, hogy a kamatok közvetlen befolyással vannak a beszámolási időszak eredményének alakulására. Ugyanakkor a nemzetközi szabályozás szerint a kapott kamatok a II. Befektetési cash flow-ban, a fizetett kamatok a III. Finanszírozási cash flow-ban is kimutathatók, arra való tekintettel, hogy előbbieket a befektetési tevékenységek hasznának, utóbbiakat a finanszírozási tevékenységek költségeinek is lehet tekinteni (Nagy, 1998).

A kapott és a fizetett osztalékok kezelése már valamivel komplikáltabb. A 7. táblázat megfelelően szemlélteti a 2000. évi C. törvény, azaz a magyar szabályozás és az IAS 7, azaz a nemzetközi szabályozás előírásait az osztalékok besorolására vonatkozóan.

7. táblázat: Az osztalékok helye a cash flow-kimutatásokban

Tevékenységek:	Magyar		Nemzetközi	
	kapott	fizetett	kapott	fizetett
Működési cash flow:		X	X	X
Befektetési cash flow:	X		X	
Finanszírozási cash flow:				X

Forrás: Nagy (1998) p. 15. szerint kismértékben módosítva

Az IAS 7 szerint a kapott osztalékok egyaránt besorolhatók a működési pénzáramlásba, hiszen hatással vannak a tárgyévi eredmény alakulására és a befektetési pénzáramlásba, mivel

a kapott osztalékok a befektetések hozadécai. Ugyanakkor a fizetett osztalékok is képezhetik a működési tevékenységek részét, ugyanis ez által a felhasználók hatékonyabban képesek megítélni a vállalkozás osztalékfizetési képességét. A fizetett osztalékok finanszírozási tevékenységek közé történő besorolását pedig az magyarázza, hogy azok a finanszírozási források megszerzésének költségeként értelmezhetők. Ezen alternatívák közül, ahogyan az a 7. táblázatból is kiolvasható, a 2000. évi C. törvény a kapott osztalékok II. Befektetési cash flow-ba, a fizetett osztalékok I. Működési cash flow-ba történő besorolásával ért egyet (Nagy, 1998).

3.3.6. Az IAS 7 egyéb előírásai a cash flow-kimutatások tartalmáról

Dolgozatomban már kitértem arra, hogy a Magyar Számviteli Szabályozás, a 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete meglehetősen röviden és mereven szabályozza a cash flow-kimutatások szerkezetére és tartalmára vonatkozó előírásokat. Az IAS 7: Cash flow-kimutatások ezzel szemben részletesen rögzíti azokat, speciális esetek kimutatásának és kategorizálásának követelményeire is kitérve.

- *Bruttó elszámolás:* Alapesetben a direkt/közvetlen módszer alkalmazása esetén az egyes kategóriák összeállítása a bruttó pénzbevételek és a bruttó pénzkiadások által alkotott csoportok ismertetését követeli meg, vagyis az egyes tevékenységekhez kapcsolódó pénzbe- és kiáramlásokat külön kell szerepeltetni, azok összevonása nem megengedett. Azonban az IAS 7 néhány esetben – elsősorban a pénzügyi intézetek számára – lehetőséget biztosít a nettó módon történő levezetésre (Ormos, 2006).

- *Cash flow-k külföldi pénznemben:* A külföldi pénznemben lebonyolított eseményekből származó pénzáramlásokat az azok megtörténtekor érvényes, a vállalkozás funkcionális pénzneme és a külföldi pénznem átváltási árfolyamát alkalmazva, abban a pénznemben kell elszámolni, amelyben a pénzügyi kimutatások készülnek, figyelembe véve az IFRS-ek egyéb előírásait. A külföldi érdekeltségek pénzáramlásait a vállalkozás által készített beszámolók pénznemének és az adott külföldi pénznemnek a tranzakció megtörténtekor érvényes átváltási árfolyamán kell átszámítani összhangban az IAS 21 előírásaival (Ormos, 2006). Fontos, hogy bár az árfolyam-változásokból származó, nem realizált árfolyamnyereségeket vagy árfolyam-veszteségeket a kimutatás nem tartalmazhat, a külföldi pénznemben meglévő vagy esedékes pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek árfolyamváltozásainak hatásai az egyes cash flow kategóriáktól elkülönítve kimutatásra kerülnek, ezáltal biztosítva a nyitó és záró értékek összevethetőségét (IASB, 2008).

- *Leányvállalatok és egyéb üzleti egységek megvásárlása és elidegenítése:* Az ilyen típusú eseményekből eredő összesített pénzáramlásokat elkülönítetten kell kimutatni a II. Be-

fektetési cash flow kategória részeként. Itt összesítve kell közzétenni az adott időszakra vonatkozóan a vétel vagy eladás ellenértékét, ezek pénzeszköz vagy pénzeszköz-egyenértékesekkel ténylegesen realizált részét, az elidegenített vagy megvásárolt leányvállalatokban meglévő pénzeszközök vagy pénzeszköz-egyenértékesek összegét, valamint az ezek-től eltérő eszközök és kötelezettségek összegét (Ormos, 2006).

- *Leány-, társult és közös vezetésű vállalkozásokba történő befektetések:* A vállalkozó csak a befektetés tárgya és a közte történő pénzáramlásokról, mint az előlegekről és az osztalékokról készít kimutatást, amennyiben a leány- vagy társult vállalkozásokba történő befektetések a bekerülési érték módszerrel,⁴ vagy a tőkemódszerrel⁵ kerülnek elszámolásra. Az a vállalkozó, amelynél az arányos konszolidáció módszerével kerül kimutatásra a közös vezetésű vállalkozásban lévő érdekeltség, a kimutatásában a közös vezetésű vállalkozás pénzeszközeinek és pénzeszköz-egyenértékeseinek változásában lévő arányos részesedését is feltünteti. Ugyanakkor amennyiben az ilyen érdekeltség elszámolásakor a tőkemódszert alkalmazza, a közte és a közös vezetésű vállalkozás közötti felosztásokat, egyéb be- és kifizetéseket, illetve a közös vezetésű vállalkozásba történő befektetésével kapcsolatos pénzáramlásait tünteti fel (Ormos, 2006).

- *A pénzeszköz és pénzeszköz-egyenértékesek összetevői:* A vállalkozásnak közzé kell tennie a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek összetevőit, az ezek meghatározása során alkalmazott politikát, illetve be kell mutatnia a kimutatásban szereplő összegek és a mérlegből kiolvasható megfelelő tételek egyeztetését (Ormos, 2006).

- *Pénzmozgást nem eredményező tranzakciók:* A cash flow-kimutatásban nem szerepeltethetők olyan – a befektetési vagy a finanszírozási tevékenységekhez kapcsolódó tételek –, amelyek nem eredményeztek tényleges pénzeszköz vagy pénzeszköz-egyenértékes mozgásokat. Azonban mivel az ilyen típusú tranzakciók is releváns adatokat és információkat hordoznak, hiszen hatással vannak a vállalkozás tőke- és eszközszerkezetére, a beszámolóban közzé kell őket tenni (Ormos, 2006).

⁴ Definíció: A befektetések bekerülési értéken történő elszámolásának módszere. Alkalmazásakor a befektető a befektetésből származó bevételt csak olyan mértékben tünteti fel, amilyen mértékben a befektető a befektetést befogadónak az üzletszerzést követően halmozott nyereségeiből részesül. Az ilyen nyereségeken felül kapott felosztások a befektetés megtérülésének minősülnek, és azok a befektetés bekerülési értékét csökkentik (IASB, 2008).

⁵ Definíció: A befektetések elszámolásának olyan módszere, amelynek alkalmazásakor a befektetés kezdetben bekerülési értéken kerül kimutatásra, illetve ezt követően módosításra a befektetőnek a befektetést befogadó nettó eszközeiből való részesedésében az üzletszerzést követően bekövetkezett változásokkal. Ekkor a befektető eredménye tartalmazza a befektetőnek a befektetést befogadó eredményéből való részesedését (IASB, 2008).

- *Egyéb közzétételek:* A felsoroltakon kívül az IAS 7 előírásai szerint kiegészítő információkként indokolt feltüntetni: a működési kapacitás növekedését megtestesítő pénzáramlások összegét, elkülönítve a működési kapacitás fenntartásához szükséges pénzáramlásoktól; a későbbi működési tevékenységhez és a tőkekötelezettségek rendezéséhez rendelkezésre álló, le nem hívott hitelkeretek összegét, felhasználási korlátaikat is feltüntetve. Ezen kívül az egyes részlegeknek a különböző kategóriákból származó pénzáramlásainak összegét; valamint az arányos konszolidációval elszámolt közös vezetésű vállalkozásban lévő érdekeltségekkel kapcsolatos pénzáramlások összevont egyenlegét is indokolt kimutatni (Ormos, 2006).

3.4. A NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK HAZAI BEVEZETÉSE

Magyarországon viszonylag kis számban fordulnak elő tőzsdei társaságok, de ezek között található néhány igazán nagy vállalkozás. Sok multinacionális vállalat számára fontos, hogy leányvállalata a konszolidáció miatt a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok előírásainak megfelelően is elkészítse egyedi pénzügyi kimutatásait. Emellett a folyamatosan növekvő tőkeszükséglet miatt egyre nagyobb azon vállalkozások száma, amelyek felismerik az IFRS-ek szükségességét az olcsóbb tőke bevonására való esélyeik növelése érdekében. Mindennek következtében komoly előrelépést eredményezne, ugyanakkor meg is nőtt az igény az IFRS-ek hazai bevezetésére, az alkalmazók körének bővítésére, alkalmazásukra az egyedi beszámolók elkészítése során, illetve az ezzel kapcsolatos feladatokat ellátó adóellenőrök, könyvelők, könyvvizsgálók kiképzésére is (Birch, 2008).

Magyarországon a Nemzetgazdasági Minisztérium által kezdeményezett széles körű megbeszéléssel, melyen bankok, biztosítók, tanácsadó és tőzsdei vállalatok, valamint felügyeleti és szakmai szervek képviselői is részt vettek, 2013-ban kezdetét vette az a rég várt folyamat, melynek végén remélhetőleg megvalósulnak, kielégítést nyernek a fent feltüntetett igények (Molnár, 2013).

Az IFRS-ek hazai bevezetésének pontos módszere és dátuma ugyan még nem ismert, a Nemzetgazdasági Minisztérium által szorgalmazott ütemtervet a 8. táblázat szemlélteti, melynek betartásával az alapvető célkitűzés az lenne, hogy az átállást választó vállalkozásoknak csak a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerinti beszámoló elkészítése legyen kötelező, leváltva ezzel a 2000. évi C. törvény szerinti adatok és információk előállítását (Németh, 2014).

8. táblázat: Az NGM ütemterve az IFRS-ek hazai bevezetéséhez

Vállalkozás típusa:	IFRS bevezetés éve:		
	2016	2017	2018
Hitelintézetek:		Kötelező	Kötelező
Tőzsdei vállalkozások különálló/egyedi pénzügyi kimutatásai:	Választható	Kötelező	Kötelező
IFRS szerint készített összevont/konszolidált pénzügyi kimutatásokba bevont vállalkozások anyavállalati döntés szerint:	Választható	Választható	Választható
Egyéb vállalkozások bizonyos nagyságrend fölött:		Választható	Választható

Forrás: Németh (2014) p. 18. szerint kismértékben módosítva

A téma kapcsán felmerül két fontos kérdés:

1. *Mire kell figyelni a kapcsolódó területek harmonizálási folyamata, különösen az adózás szabályrendszerének módosítása során?* – A Nemzetgazdasági Minisztérium célkitűzései értelmében az adózás során az IFRS-ek szerint készített pénzügyi kimutatások fognak alapul szolgálni. Ehhez biztosítani kell azt, hogy az adózás szabályrendszerének harmonizálását az ütemtervek szerint, az átállás várható évére véghezvigyék, illetve egy olyan szabályrendszert alakítsanak ki, amely által egy adó- és versenysemleges váltás valósulhat meg. Ez utóbbi értelmében az átállás nem eredményezhet adómegtakarításokat és többletadóterheket sem, illetve a 2000. évi C. törvény szabályozásánál maradó társaságok részére előnyöket vagy hátrányokat az IFRS-eket alkalmazó vállalatokkal szemben.
2. *Milyen más előkészületek szükségesek?* – Az IFRS-ek alkalmazásában eredendően fontos szerepet kapnak a szakmai szervezetek, tekintettel arra, hogy a szabályozásnak megfelelő, minőségi beszámolók és pénzügyi kimutatások készítéséhez elengedhetetlen a szakemberek kiképzése. Emellett a sikeres átálláshoz mindenképpen szükséges az átlátható és egyértelmű kommunikáció, az érintettek bizonytalanságának csökkentése, a standardok naprakész fordításának biztosítása (Németh, 2014).

4. ANYAG ÉS MÓDSZER

Dolgozatom következő részében egy általam választott vállalat, az Egis Gógyszergyár Nyrt. Magyar Számviteli Szabályok, azaz a 2000. évi C. törvény előírásai és a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok, pontosabban a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard, az IAS 7: Cash flow-kimutatások szabályozása szerint összeállított egyedi cash flow-kimutatásait, azok szerkezetét, tartalmát, az egyes tevékenységek kategorizálását, kimutatását hasonlítom össze. A megfelelő vállalat kiválasztásakor fontos szempont volt számomra, hogy elsősorban kereskedelmi, illetve termelő tevékenységet végző – figyelembe véve a pénzügyi- és hitelintézetekre vonatkozó speciális és különleges követelményeket és szabályozásokat –, valamint az egyedi pénzügyi kimutatásait a hazai és a nemzetközi előírások szerint egyaránt elkészítő vállalatot válasszak. Ugyanis úgy gondolom, hogy az egyedi cash flow-kimutatások összehasonlításán keresztül sokkal átláthatóbban és egyszerűbben szemléltethetők a szabályozási rendszerek között fennálló hasonlóságok és különbségek, mint az összevont/konszolidált pénzügyi kimutatások használatával.

Magyarországon előreláthatólag 2017-től a hitelintézetek és a tőzsdei vállalatok számára egyaránt kötelezővé válik, hogy egyedi éves beszámolóikat, valamint az azok részét képező egyedi pénzügyi kimutatásaikat is a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok követelményeinek megfelelően készítsék el, ezáltal érvényesítve azokat az előnyöket, amelyeket az IFRS-ek világméretű alkalmazása és bevezetése biztosít. Azonban a dolgozatom elkészítésekor hatályban lévő 1606/2002/EK rendelet értelmében csupán az Európai Unió tagállamainak tőzsdei társaságai, illetve ők is csak az összevont/konszolidált éves beszámolóikat kötelesek az IAS-ek/IFRS-ek szerinti formában és tartalommal elkészíteni és közzétenni. Ugyanakkor a 2000. évi C. törvény 116. § 1. a, bekezdése értelmében a tőzsdei vállalkozásokon kívüli anyavállalatoknak is lehetőségük kínálkozik arra, hogy egyedi éves beszámolóikat, illetve pénzügyi kimutatásaikat az IAS-ek/IFRS-ek előírásai szerint készítsék el.

Amennyiben egy vállalat úgy dönt, hogy az egyedi éves beszámolóit vagy az összevont/konszolidált éves beszámolóit a hazai és a nemzetközi szabályozásoknak megfelelően is elkészíti és közzéteszi, az számottevő többletidő- és költség ráfordítást igényel részéről. Kutatómunkám során azt tapasztaltam, hogy – meglátásom szerint ez okból kifolyólag – azok a vállalatok, melyek a 1606/2002/EK rendelet hatálya alá tartoznak, vagyis tőzsdei vállalatoknak minősülnek az összevont/konszolidált éves beszámolóikat csak a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok követelményrendszerének eleget téve készítik el, vagy legalábbis hozzák nyilvánosságra. Magyarországon az IFRS-ek szerinti egyedi éves beszámolók és

pénzügyi kimutatások összeállítása és közzététele csak egy választható alternatíva bizonyos vállalatok számára, így a tőzsdei társaságok az összevont/konszolidált éves beszámolóik összeállításához, illetve a külföldi érdekeltséggel rendelkező leány-, közös vezetésű vagy társult vállalkozások anyavállalataik számára előfordulhat, hogy elkészítik, de az e-beszámoló oldalán, illetve weboldalukon nem teszik közzé az ilyen típusú pénzügyi riportokat. Hiszen az ő esetükben a 2000. évi C. törvény beszámolási, könyvvezetési, és nyilvánosságra-hozatali kötelezettségnek való elégtétel akkor is kötelező, ha az IFRS-ek szabályozását is követik.

Számos tőzsdei társaság és külföldi érdekeltséggel rendelkező vállalat pénzügyi kimutatásait, éves beszámolóit áttekintve, végezetül az Egis Gyógyszergyár Nyrt. bizonyult a legalkalmasabbnak a két szabályozó rendszert összehasonlító vállalati példa elkészítéséhez. Ennek oka, hogy a társaság által közzétett 2012/2013. évi beszámoló az Egis-csoport 2012/2013. üzleti évi tevékenységéről az IFRS-ek szerint készült összevont/konszolidált éves pénzügyi kimutatásait, a magyarországi Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült nem konszolidált pénzügyi kimutatásait, illetve a kötelező kiegészítő információk és adatok feltüntetése mellett az IFRS-ek előírásának megfelelően összeállított, nem konszolidált átfogó eredménykimutatását, mérlegét és cash flow-kimutatását is tartalmazza.

Az 5. *Eredmények és azok értékelése* részben az Egis Gyógyszergyár Nyrt. egyedi cash flow-kimutatásait a 3. *Szakirodalmi áttekintés* résznél részletesebben ismertetett három kategória:

- I. Működési cash flow,
- II. Befektetési cash flow és
- III. Finanszírozási cash flow szerinti megbontásban hasonlítom össze.

Kimutatom, hogy a hazai és a nemzetközi szabályozások alternatíváit és követelményeit figyelembe véve a vállalat a pénzmozgásokat eredményező, illetve pénzmozgásokat nem eredményező tevékenységeinek tételeit, az eszközök és források állományában bekövetkezett változások értékeit mely kategóriákban tünteti fel, ezáltal milyen szerkezeti és tartalmi egyezőségek és eltérések tapasztalhatók. Emellett kitérek arra, hogy az egyes sorok értékeit mely információs forrásokból nyerte ki a vállalat, illetve azok meghatározott értékei miről árulkodnak, valamint milyen kiegészítő, az előírt vagy elvárt formátumtól eltérő sorok és információk kerültek feltüntetésre a kimutatásokban. Mindezek előtt a kimutatások kiemelt sorait vizsgálom, végezetül elkészítem és értelmezem a vállalkozás pénzforrásainak és pénzeszköz felhasználásainak tevékenységi területek szerinti megoszlását szemléltető egyszerű, elemző kimutatását.

5. EREDMÉNYEK ÉS AZOK ÉRTÉKELÉSE

5.1. AZ EGIS GYÓGYSZERGYÁR NYRT. BEMUTATÁSA

Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. Magyarország és Közép-Kelet Európa egyik meghatározó, vertikálisan integrált, generikus gyógyszergyára, mely a gyógyszergyártás minden területén vezető pozíciót élvez. Kiváló minőségű, versenyképes árfekvésű készítményei közkedvelt és keresett termékeknek számítanak a világ minden konti-

nensén. A kezdetben 60 alkalmazottal rendelkező vállalkozás mára egy közel 4.000 embert foglalkoztató nemzetközi vállalatcsoporttá nőtte ki magát. Magyarországon három gyáregységben foglalkoznak hatóanyagok és késztermékek gyártásával, valamint korszerűsítésével, melyek közül kettő Budapesten, egy Kőrmenden található. A vállalat sikereit az első vezérigazgató, Balla Sándor gyógyszerész alapozta meg, aki a minőségi termékek előállítása és kereskedelme mellett nagy hangsúlyt fektetett a folyamatos innovációra és a nemzetközi térhódításra. Ennek megfelelően az elmúlt üzleti évek során a vállalat árbevételének kimagasló hányadát fordították innovációs és kutatási célokra. A Magyarországon működő üzemek a legmodernebb infrastruktúrával felszerelt, önálló K+F központokkal működnek, amelyek magas hozzáadott értékű, korszerű és költséghatékony terápiát lehetővé tevő gyógyszerkészítmények előállítását eredményezik. A vállalatcsoport dinamikus bővülésének köszönhetően a hazai bázis mellett 18 országban található leányvállalatuk vagy képviselőjük, termékeik már közel 70 országban kaphatók. Forgalmuk döntő többsége a szív- és érrendszeri, a központi idegrendszeri, valamint a légzőrendszeri gyógyszerek értékesítéséből származik (I01).

Története: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. története 1913-ban kezdődött, ekkor alapította meg Balla Sándor és Dr. Albert Wander a gyermektápszerek előállításával és kereskedelmével foglalkozó Dr. Wander Gyógyszer- és Tápszergyár Rt.-t, amely ekkor 62 ember számára biztosított munkalehetőséget. 20 évvel később felépült a vállalat első kutatólaboratóriuma, 1940-ben megkezdték a gyár bővítését, területeket vásároltak, épületeket emeltek, korszerűsítették a berendezéseket és a termelést. 1950-ben a Népgazdasági Tanács határozatának megfelelően öt kisebb gyógyszergyárat csatoltak a Dr. Wander Gyógyszer- és Tápszergyár Rt.-hez, amely ezután Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyár Nemzeti Vállalat néven működött tovább, dinamikus bővülés és az alkalmazottak létszámának rohamos emelkedése vette kezdetét. 1973-ban először áttelepült a tápszergyártás a Kőrmenden felépített gyáregységbe, az ezt követő két évtizedben pedig először folyamatosan csökkent, végül megszűnt ez a tevékenység.

1985-ben a vállalat neve Egis Gyógyszergyárra változott, ugyanis ekkor az árbevétel számottevő része már az export tevékenységből származott, így szükség volt egy nemzetközi szinten is karizmatikusnak számító névre, amelyet végül a görög eredetű aegisz (menedék, oltalom) szó biztosított, egyértelműen utalva a termékek hasznosságára. 1991-től beszélhetünk Egis Gyógyszergyár Rt.-ről, amely egy ismételt név és ezúttal egy működési forma változtatást is eredményezett, amellyel a vállalat egy piaci, elsősorban tőkés piaci expanziót kívánt elérni. Négy évvel az átalakulás után az Egis részvényeinek 51%-át megvásárolta a francia Servier gyógyszergyár, amely az éveken át tartó magánosítás korszakának lezárulását, illetve egy professzionális gyógyszeripari stratégia szövetség úttörését vonta maga után. Az elmúlt években a stratégia folyamatos aktualizálására, a meglévő infrastruktúrák és üzemek korszerűsítésére, rekonstrukcióira, valamint a kapacitás bővítésére került sor. 2013-ban a Servier-csoport az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 100%-os birtokosává vált (I02).

Tevékenységei: Az egyre erősödő piaci versenyben egy gyógyszergyár sikereinek kulcsa alapvetően a K+F tevékenységének hatékonyságában keresendő. Ezért az Egis Gyógyszergyár Nyrt. legfontosabb stratégiai irányelve az innováció, mely a vállalat minden területére kihat: gyorsul a K+F tevékenység, folyamatosan bővülnek a vállalati portfóliók, illetve egyre több vényköteles és vénynélküli termék gyártására és forgalmazására kerül sor belföldön és külföldön egyaránt. A vállalat a hazai és a nemzetközi minőségbiztosítási irányelveknek megfelelően 4-4,5 milliárd szem tablettát és 140 millió doboz gyógyszert gyárt évente. Budapesten, a Keresztúri úton hatóanyaggyártó, a Bökényföldi úton tablettagyártó, valamint csomagoló üzem, illetve készáruraktár működik. A körmendi tablettauzemben tabletták, pelleték, drázsék, a galenikus üzemben aeroszolok, kenőcsök, kúpok, oldatok és szirupok készülnek. A késztermékek kereskedelmét tekintve az Egis Nyrt. évtizedek óta meghatározó szerepet tölt be a gyógyszerpiacon, értékesítési árbevételének 20%-a hazai, 80%-a export tevékenységből származik. Azokon a nem stratégiai piacokon, ahol a vállalatcsoport nem rendelkezik leányvállalatokkal vagy képvisellel a vezető helyi gyártókkal, illetve megfelelő kapcsolattrendszerral rendelkező ügynökökkel kötött szerződés, azaz licence-értékesítés során kerülnek forgalmazásra a vállalatcsoport termékei. A licence tevékenységeknek évtizedekre visszanyúló hagyománya van, a termékportfóliók bővítésének kulcsfontosságú elemei (I03).

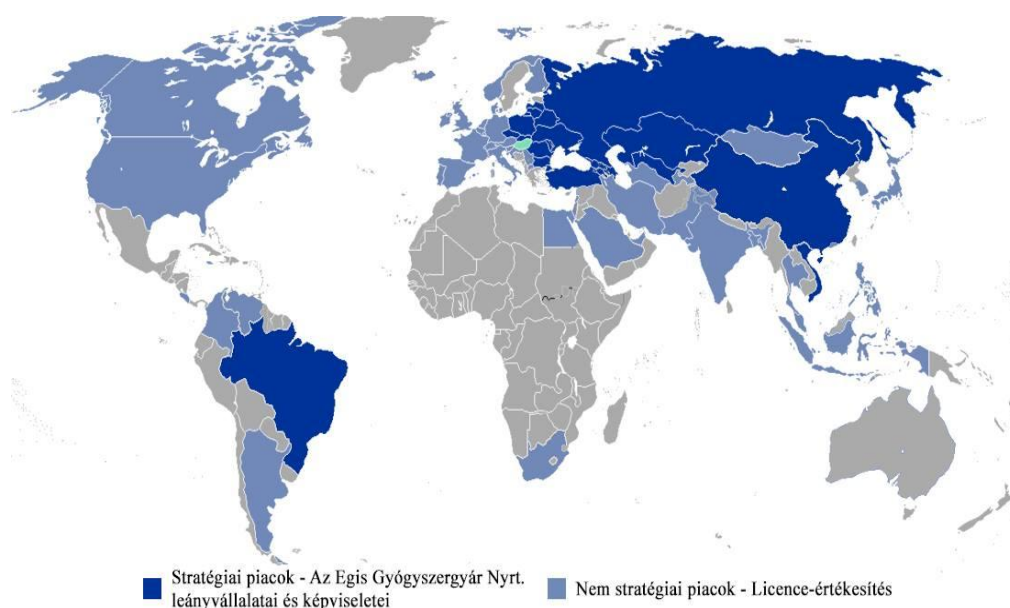
Eredmények: A válság, illetve az egyre gyorsabban változó belföldi és nemzetközi piaci körülmények ellenére az Egis Gyógyszergyár Nyrt. növekedése évek óta töretlennek mondható. Az 1. ábra a 2012/2013-as, azaz a 2012.10.01. és 2013.09.30. közé eső üzleti év eredményeit szemlélteti (I04).

1. ábra: Az Egis vállalatcsoport eredményeinek megoszlása (%)

Forrás: Egis Gyógyszergyár Nyrt. hivatalos weboldala (2014) (I04)

Egis a világban: A 2. ábrán az Egis Gyógyszergyár Nyrt. piaci hálózata látható. Az érintett országok közül a stratégiai piacokon a megfelelően kiépített, önálló marketing- és kereskedelmi hálózat, a nyugati és harmadik világbeli piacokon a helyi partnerekkel való együttműködés segíti az értékesítési tevékenységet (I05).

2. ábra: Az Egis vállalatcsoport a világban

Forrás: Egis Gyógyszergyár Nyrt. hivatalos weboldala (2014) (I05)

5.2. A CASH FLOW-KIMUTATÁSOK SZERKEZETE ÉS TARTALMA AZ EGIS NYRT.-NÉL

5.2.1. A cash flow-kimutatások kiemelt sorainak összehasonlítása

Úgy gondolom, hogy a 2000. évi C. törvény és az IAS 7: Cash flow-kimutatások szabályozó rendszere között fennálló – elméleti síkon már feltárt – egyezések és eltérések az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített és közzétett egyedi cash flow-kimutatások vizsgálata során, a legáttekinthetőbben és legerőteljesebben az azok részét képező kategóriák, illetve levezetésük, szerkezetük és tartalmuk összehasonlításán keresztül szemléltethetők.

Ezt megelőzően azonban a kimutatások kiemelt soraira vonatkozó szerkezeti és tartalmi hasonlóságokat és különbségeket vizsgálom. Ezek áttekintéséhez készítettem el a 9. *táblázatot*, amely dolgozatom 3. *mellékletének*: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült 2012/2013. évi egyedi cash flow-kimutatásának, valamint a 10. *táblázatot*, amely a 6. *melléklet*: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. IFRS-ek előírásai szerint készült 2012/2013. évi egyedi cash flow-kimutatásának rövidített változataként is értelmezhető. Mindezek után – ahogyan azt már említettem – a kimutatások egyes kategóriáinak levezetését, szerkezeti felépítését és tartalmi elemeit tanulmányozom, valamint a kategóriák sorainál szereplő értékek értelmezésére és magyarázatára térek át. Itt kívánom kihangsúlyozni, hogy munkám során az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2012. október 1. és 2013. szeptember 30. közé eső üzleti évről készült és közzétett pénzügyi kimutatásai álltak rendelkezésemre. Ezekhez kapcsolódóan a magyar előírások szerint összeállított egyedi cash flow-kimutatás adatainak, illetve sorainak kiszámításához a 2000. évi C. törvényt követve elkészített éves beszámoló *Kiegészítő melléklete* tartalmazta a szükséges információkat. Ezzel szemben a nemzetközi előírások szerint összeállított nem konszolidált cash flow-kimutatás a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok-et követve elkészített összevont/konszolidált éves beszámoló *Kiegészítő mellékletének* részeként került feltüntetésre, adatainak, sorainak kiszámításához nem közölt információkat a vállalat. Ez az oka annak, hogy az adatok meghatározására nem, csak az értelmezésükre és magyarázatukra térek ki. Számos sornál megfigyelhető, hogy azok azonos elnevezése ellenére eltérő értékeket tartalmaznak, mely azzal indokolható, hogy a 2000. évi C. törvény és a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok az elszámolási és értékelési elvek, illetve módszerek, valamint a kimutatások prezentálására vonatkozó kritériumok kapcsán más-más alternatívákat, illetve előírásokat fogalmazznak meg.

**9. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült
2012/2013. évi egyedi cash flow-kimutatása**

Adatok: millió Ft-ban

A tétel megnevezése:	Előző év 2012.09.30.	Tárgyév 2013.09.30.
Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás:	25.434	17.204
Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás:	-15.933	-15.887
Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás:	-32	-21
Pénzeszközök változása:	9.469	1.296
Pénzeszközök nyitó egyenlege:	21.361	30.830
Pénzeszközök záró egyenlege:	30.830	32.126

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (I06)

**10. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. IAS 7 előírásai szerint készült
2012/2013. évi egyedi cash flow-kimutatása**

Adatok: millió Ft-ban

A tétel megnevezése:	Tárgyév 2013.09.30.	Előző év 2012.09.30.
Üzleti tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök:	24.438	21.599
Befektetési tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök:	-12.325	-12.179
Pénzügyi tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök:	-1.869	-934
Pénzeszközök állományának nettó változása:	10.244	8.486
Pénzeszközök nyitó egyenlege:	40.144	31.658
Pénzeszközök záró egyenlege:	50.388	40.144

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (I06)

A kimutatások kiemelt sorainak összehasonlításakor feltárható egyezéseket és eltéréseket a következő pontok tartalmazzák:

- Előző évi és tárgyévi adatok kimutatása:* Látható, hogy az Egis Gyógyszergyár Nyrt. mindkét esetben az előző év és a tárgyév adatait szerepeltette. Ezáltal biztosítva a két különböző szabályozó rendszert követve összeállított kimutatások összehasonlíthatóságát, hiszen az IAS 7: Cash flow-kimutatások előírásaival szemben, mely egyértelműen a beszámolási időszak üzleti évének és az azt megelőző üzleti év adatainak feltüntetését követeli meg – a leír-

taknak megfelelő sorrendben –, a 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete értelmében a vállalatok választásuk függvényében a tervezett adatokat és a tényadatokat vagy az előző év és a tárgyév adatait kötelesek kimutatni. Az általam vizsgált vállalat az előző év és a tárgyév adatainak szerepeltetését választotta, a Magyar Számviteli Törvény előírásai szerint ugyanilyen sorrendet követve.

• *Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek változásának levezetése:* Megfigyelhető, hogy az Egis Gyógyszergyár Nyrt. mindkét kimutatásában az alábbi sorok szerepelnek:

- Pénzeszközök (állományának nettó) változása,
- Pénzeszközök nyitó egyenlege,
- Pénzeszközök záró egyenlege.

Ennek ellenére a két kimutatás eltérően értelmezi az ide sorolt pénzügyi eszközök körét. A Magyar Számviteli Törvény szerint készült kimutatásban a pénzeszközök tételei:

1. Pénztár, csekkek,
2. Bankbetétek.

Ezzel szemben a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint összeállított kimutatás a fent felsorolt sorok alatt az

1. Bankbetétek,
2. Pénztár, csekkek és
3. Egyéb pénzeszköz-egyenértékesek összesített értékét érti.

Ezek közül a pénzeszköz-egyenértékesek között a vállalat olyan alacsony értékvesztési kockázattal rendelkező, forgalomképes és rövid futamidőre kibocsátott befektetéseket, értékpapírokat, valamint az Európai Unió államai által garantált államkötvényeket mutat ki, amelyek bármikor készpénzzé válthatóak. Itt fontos kiemelni, hogy a pénzeszközök és a pénzeszköz-egyenértékesek közötti átváltások nem minősülnek pénzmozgásoknak, melyet állományváltásuk levezetésekor figyelembe kell venni.

Egyrészt ezzel indokolható, hogy az Egis Gyógyszergyár Nyrt.-nél az általam vizsgált időszakban, a 2012. október 1. és 2013. szeptember 30. közé eső üzleti évben a pénzeszközök, illetve pénzeszköz-egyenértékesek állományának változása mindkét kimutatás szerint pozitív, ugyanakkor az egyik esetben 1.296 millió Ft-os, a másik esetben lényegesen magasabb, 10.244 millió Ft-os értéket mutatott. Kiszámításukkor egyaránt érvényesültek a következő egyenletek: *I. Működési cash flow*+*II. Befektetési cash flow*+*III. Finanszírozási cash flow* =

IV. Pénzeszközök állományának változása, valamint

Pénzeszközök záró egyenlege – Pénzeszközök nyitó egyenlege =

IV. Pénzeszközök állományának változása.

Ahogy már említettem, a pénzügyi kimutatások felhasználói számára közömbös, hogy az adott vállalkozás pénzeszközei a bankszámlákon, a pénztárban vagy valamilyen pénzeszköz-egyenértékes képében kerülnek kimutatásra. Ugyanígy a vállalat oldaláról is elmondható, hogy ezek mindegyikének kezelése a készpénzmenedzsmenthez tartozik. Ráadásul a pénzeszköz-egyenértékesnek minősülő, úgynevezett ideiglenes befektetések elkülönítése lényegesen megkönnyíti a valódi befektetések értékelését, amely a vállalat belső és külső érdekeltégi köreibbe tartozók számára egyaránt hasznos. Ezen okokból kifolyólag én is következetesebb megoldásnak tartom a pénzeszközök és a pénzeszköz-egyenértékesek egy kategóriába sorolását.

- *A pénzeszközök nyitó és záró egyenlegének feltüntetése:* A 2000. évi C. törvény és az IAS 7: Cash flow-kimutatások szabályozása között fennálló eltérések közül az egyik, hogy előbbi nem teszi kötelezővé, utóbbi esetében azonban elvárás, hogy a kimutatás részeként külön-külön soron fel legyenek tüntetve:

- a pénzeszközök, illetve a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nyitó egyenlegei és
- a pénzeszközök, illetve a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek záró egyenlegei.

Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. ennek ellenére élt azzal a lehetőséggel, mely szerint a Magyar Számviteli Törvény 7. számú melléklete által előírt minimális formai és tartalmi követelményeknek megfelelően elkészített kimutatás szabadon bővíthető, részletezhető. Így mindkét esetben szerepeltette az említett sorokat, melyek tartalmát már ismertettem.

Véleményem szerint ezek feltüntetése hasznos és nélkülözhetetlen része a kimutatásoknak, hiszen megkönnyítik a számszaki egyeztetést, a levezetés során kapott állományadatokat változásának ellenőrzését, ahogyan az az Egis Gyógyszergyár Nyrt. kapcsán a 9. és 10. táblázatban látható. Közülük a 9. táblázat *Pénzeszközök nyitó egyenlege*, illetve *Pénzeszközök záró egyenlege* sorainak értékei rendre megegyeznek az ugyancsak a 2000. évi C. törvény előírásai szerint elkészített *D/IV. Pénzeszközök mérleg* sor 2012. és 2013. évi nyitó, valamint 2012. és 2013. évi záró egyenlegeivel. Ugyanígy a 10. táblázat *Pénzeszközök nyitó egyenlege*, valamint *Pénzeszközök záró egyenlege* sorában feltüntetett értékek szintén azonosak az IAS 1: A pénzügyi kimutatások prezentálása szerint kimutatott *Pénzeszközök mérleg* sor 2012. és 2013. évi nyitó- és záró adataival.

- *Egyéb tételek feltüntetése:* Megfigyelhető, hogy a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard által szintén szabályozott *Árfolyamváltozások hatása a külföldi pénznemben meglévő*

pénzeszközök egyenlegére, illetve Leány-, társult és közös vezetésű vállalkozásokba történő befektetésekkel kapcsolatos nettó pénzmozgások sorok nem kerültek szerepletetésre a vállalkozás 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard szerint készített kimutatásában. Ezen kívül, mint ismert a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek összetevőit, a pénzmozgást nem eredményező tranzakciókat és az úgynevezett egyéb közzétételeket is köteles feltüntetni a vállalat releváns, kiegészítő információkként pénzügyi beszámolóiban. Ennek összevont/konszolidált kimutatásai kapcsán eleget tett az Egis Gógyszergyár Nyrt.

- *A kategóriák elnevezése:* Tapasztalataim szerint a hazai és a nemzetközi szakirodalomokban, szakmai folyóiratokban, illetve a mindennapi életben a cash flow-kimutatások kategóriáit általában a következő elnevezésekkel illetik:

- I. Működési cash flow,
- II. Befektetési cash flow,
- III. Finanszírozási cash flow.

Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. ugyanakkor mindkét egyedi cash flow-kimutatásában a magyar előírásoknak megfelelő megnevezéseket alkalmazta, vagyis az

- I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás, illetve
I. Üzleti tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök,
- II. Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás, illetve
II. Befektetési tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök, valamint
- III. Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás, illetve
III. Pénzügyi tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök értékét tünteti fel.

Meglátásom szerint áttekinthetőbb és célravezetőbb az előbbi elnevezések alkalmazása, hiszen annak ellenére, hogy ezek a kategóriák elnevezési alternatíváiktól függetlenül ugyanazokat a tételeket tartalmazzák, utóbbiak használata félreértéseket eredményezhet. Az *I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás* kategória ugyanis nem azonos a 2000. évi C. törvény szerint levezetett *Szokásos vállalkozási eredmény* eredménysorral, ahogyan az *I. Üzleti tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök* értéke sem azonos az *Üzleti tevékenység eredménye* sor összegével. Ugyanígy a *III. Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás* vagy *III. Pénzügyi tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök* kategória is egészen más tételeket tartalmaz, mint a *Pénzügyi műveletek eredménye* levezetésekor figyelembe vett események.

5.2.2. A Működési cash flow-k szerkezetének és tartalmának összehasonlítása

Dolgozatom 3. *Szakirodalmi áttekintés* részében kitértem arra, hogy egy vállalkozás pénzeszközeinek, illetve pénzeszköz-egyenértékeseinek állományában, a vizsgált időszakban kimutatható változásait az üzletmenete során végzett tevékenységi területekre osztva kell részletezni és szemléltetni. Ezek a tevékenységi területek egyben a cash flow-kimutatások kategóriáit testesítik meg, mely kategóriák a következők:

- I. Működési cash flow,
- II. Befektetési cash flow,
- III. Finanszírozási cash flow.

Láthattuk, hogy megnevezésük között akár a két szabályozó rendszer alternatíváit, valamint kötelező előírásait, akár a vállalatok által a kimutatásaik elkészítésekor alkalmazott elnevezéseket tekintve eltérések mutatkozhatnak. A későbbiekben én a fent felsorolt megnevezéseket használom, hiszen ahogyan arra már kitértem, véleményem szerint ezek megfelelően tükrözik az egyes kategóriák tartalmát, valamint tisztázzák az olyan esetleges félreértéseket, melyek más pénzügyi kimutatások soraival való egyezésekből adódhatnak.

A cash flow-kimutatások kategóriái közül először az *I. Működési cash flow* kategóriához kapcsolódó hasonlóságokat és különbségeket szemléltetem. A szükséges információkat és adatokat a 11. és 12. táblázat tartalmazza. Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelően összeállított egyedi cash flow-kimutatásai – ahogyan az a 9. és 10. táblázatban, illetve a 3. és 6. mellékletben is látható – a pénzügyi kimutatások általános szerkezeti és tartalmi követelményeinek eleget téve a 2011. október 1-től 2012. szeptember 30-ig tartó előző év és a 2012. október 1-től 2013. szeptember 30-ig tartó tárgyév adatait egyaránt tartalmazzák. Azonban arra való tekintettel, hogy az egyes adatok és sorok meghatározásának mechanizmusa, illetve a kimutatások összeállítása mindkét üzleti évben megegyezett, további vizsgálataim során csak az aktuális, vagyis a 2012. október 1. és 2013. szeptember 30. közötti üzleti év adatit tüntetem fel és tanulmányozom.

11. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült

2013. évi egyedi cash flow-kimutatása

Működési cash flow

Adatok: millió Ft-ban

Sor-szám:	A tétel megnevezése:	A 2013.09.30-ra végződő év adatai:
I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Működési cash flow, 1-13. sorok)		17.204
1.	Adózás előtti eredmény (a kapott osztalékkal csökkentve):	20.297
2.	Elszámolt értékcsökkenés és amortizáció:	11.065
3.	Elszámolt értékvesztés és visszairása:	3.924
4.	Céltartalék képzés és felhasználás különbözete:	209
5.	Befektetett eszközök értékesítésének eredménye:	-131
6.	Szállítói kötelezettségek változása:	-2.038
7.	Egyéb rövid távú kötelezettségek változása:	250
8.	Passzív időbeli elhatárolások változása:	246
9.	Vevőkövetelések változása:	-5.354
10.	Forgóeszközök (vevő és pénzeszköz nélküli) változása:	-8.455
11.	Aktív időbeli elhatárolások változása:	-666
12.	Fizetett, fizetendő adó (nyereség után):	-119
13.	Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés:	-2.024

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (I06)

12. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. IAS 7 szerint készült

2013. évi egyedi cash flow-kimutatása

Működési cash flow

Adatok: millió Ft-ban

Sor-szám:	A tétel megnevezése:	A 2013.09.30-ra végződő év adatai:
1.	Adózás előtti eredmény:	21.860
2.	Értékcsökkenés és amortizáció:	10.265
3.	Terven felüli értékcsökkenés és visszairása:	459
4.	Részesedések értékvesztése és visszairása:	716
5.	Kapcsolt kölcsönök elengedése:	284
6.	Kapott kamatok:	-1.939
7.	Kapott osztalék, részesedés:	-518
8.	Értékesített eszközök nyeresége/vesztesége:	-122
9.	Nem realizált árfolyamnyereség/árfolyamveszteség:	-31
10.	Pénzügyi instrumentumok valós értékelése:	9
11.	Céltartalékok csökkenése/növekedése:	-2
12.	Munkavállalói kölcsönök diszkontálása:	-15
13.	Készletek csökkenése/növekedése:	2.561
14.	Vevők és egyéb rövid távú követelések csökkenése/növekedése:	-6.820
15.	Szállítók és egyéb rövid távú kötelezettségek csökkenése/növekedése:	-668
16.	Fizetett adó:	-1.601
I. Üzleti tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök (Működési cash flow, 1-16.sorok)		24.438

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (I06)

Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. a 2000. évi C. törvény követelménye szerint indirekt/közvetett módszerrel vezette le az I. Működési cash flow kategória értékét. Az általa elért adózás előtti eredményből kiindulva, ugyanazokat az eredményt érintő, ugyanakkor pénzmozgást nem eredményező és az eredményt nem befolyásoló, de pénzmozgást előidéző tételeket, illetve az aktívák és passzívák állományában bekövetkező változásokat feltüntetve, melyeket a 7. számú melléklet is tartalmaz. Ezáltal eleget téve a minimális szerkezeti és tartalmi előírásoknak, a vállalat nem élt a kimutatás részletezésének lehetőségével. Az *I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás* értéke: 17.204 millió Ft lett. Ismételten kihangsúlyoznám, hogy ez az érték, illetve a kategória elemei nem azonosak a *Szokásos vállalkozási eredmény* eredménysorával, illetve az annak értékét meghatározó tételekkel.

Az IAS 7: Cash flow-kimutatások előírásait szem előtt tartva, a vállalat élt választási lehetőségével, és kimutatásának I. Működési cash flow részét szintén indirekt/közvetett módszerrel készítette el. Ezen kívül látható, hogy a levezetés mellett a kategória elemeinek meghatározásakor is követte az IAS 7 által biztosított alternatívákat. Megfigyelhető ugyanis, hogy olyan sorokat is feltüntetett, melyek a 2000. évi C. törvény követelményei szerint nem ennek a kategóriának a részeként szerepeltetendők, vagy legalábbis nem külön soron kerülnek kimutatásra. Ebben az esetben az *I. Üzleti tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök* értéke: 24.438 millió Ft, és természetesen itt is érdemes megemlíteni, hogy ez az adat nem egyezik meg az *Üzemi/üzleti tevékenység eredményeként* kimutatott összeg értékével.

A Magyar Számviteli Törvény követelményeit követve levezetett I. Működési cash flow kategória az alábbi adatokat és információkat tartalmazza:

- Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. a vizsgált időszakban 20.815 millió Ft adózás előtti eredményt ért el, illetve kapcsolt vállalkozásaitól 518 millió Ft osztalékot, részesedést realizált. E két érték különbözeteként került meghatározásra az *I. Adózás előtti eredmény* sor. Az indirekt/közvetett módszer alkalmazása során ugyanis a vállalat a sor megnevezésének megfelelő eredmény kategóriát kiindulásnak tekintve, azt korrigálta a kapott osztalékok, részesedések értékével, hiszen ez a tétel elszámolása következtében automatikusan az I. Működési cash flow kategória részévé vált, azonban ténylegesen – ahogyan azt később fel is tüntetem – a II. Befektetési cash flow kategória részét képezi. Ennek megfelelően a korrekció a halmozódások kiszűrését szolgálta.
- 2013-ban a vállalat terv szerinti értékcsökkenésként 11.065 millió Ft-ot; az elszámolt és visszaírt terven felüli értékcsökkenések, illetve értékvesztések összesítéseként 3.924 millió Ft-ot; a képzett és felhasznált céltartalékok különbözeteként 209 millió Ft-ot tüntetett fel a kimutatásban. Ezek mindegyikét pozitív tételként szerepeltette, vagyis az eredményt csökkentő,

azonban tényleges pénzmozgást nem eredményező ráfordításokként. Közülük a terv szerint értékcsökkenés minden esetben pozitív értékkel kerül kimutatásra, hiszen ez az egyik alapvető esete az ilyen típusú tételeknek. A másik két sor azonban pozitív és negatív értéket egyaránt felvehet, ez esetben a pozitív adatok arról árulkodnak, hogy az Egis Gyógyszergyár Nyrt.-nél a vizsgált üzleti évben az értékvesztések, illetve terven felüli értékcsökkenések elszámolt összege meghaladta azok visszairásának összegét, illetve arról, hogy a vállalat 2013-ban több céltartalékot képzett, mint amennyit felhasznált.

– Az 5. *Befektetett eszközök értékesítésének eredménye* soron -131 millió Ft szerepel. Ez arra utal, hogy a vizsgált vállalat az adott üzleti évben immateriális, pénzügyi, és tárgyi eszközeinek értékesítése kapcsán összesen 131 millió Ft nyereséget realizált. Az itt feltüntetett érték negatív, hiszen ez a nyereség a II. Befektetési cash flow kategória, 15. Befektetett eszközök eladása soron is szerepel, ugyanis itt az értékesítésből realizált pénzbevétel, vagyis a könyv szerinti érték és az értékesítés során elért nyereség vagy veszteség együttes összege kerül kimutatásra, vagyis ez esetben is a halmozódások kiküszöbölése történik.

– Ismert, hogy a passzívák/források állományváltozásai a változások irányával megegyező korrekcióként kerülnek kimutatásra az I. Működési cash flow kategóriában. Ennek megfelelően a következő sorok és értékeik szerint:

- 6. *Szállítói kötelezettségek változása*: az előző üzleti évről a vizsgált időszak üzleti évére az áruszállításból és szolgáltatások biztosításából eredő, a szállítókkal szemben fennálló kötelezettségek értéke 2.038 millió Ft-tal csökkent.

- 7. *Egyéb rövid távú kötelezettségek változása*: minden más, rövid futamidővel rendelkező kötelezettség összesített állományváltozása 250 millió Ft-os növekedést mutatott 2012-ről 2013-ra.

- 8. *Passzív időbeli elhatárolások változása*: az ilyen típusú időbeli elhatárolások kimutatott értéke is nőtt az előző évről a tárgyévre 246 millió Ft-tal.

– Ezzel szemben az aktívák/eszközök állományváltozása a változások irányával ellentétes korrekcióként szerepeltetendő az I. Működési cash flow részben. A következő soroknál megállapítható, hogy:

- 9. *Vevőkövetelések változása*: az áruk és szolgáltatások értékesítéséből származó, a vevőkkel szemben fennálló követelések állománya 2012-ről 2013-ra 5.354 millió Ft-tal nőtt.

- 10. *Forgóeszközök (vevő és pénzeszköz) nélküli változása*: a vizsgált időszak alatt az ide sorolt eszközök állományváltozása összesen 8.455 millió Ft-os növekedést mutatott.

- 11. *Aktív időbeli elhatárolások változása*: az ilyen típusú elhatárolások értéke az előző üzleti évről a vizsgált időszak üzleti évére 666 millió Ft-tal emelkedett.

– Végezetül megállapítható, hogy az Egis Gyógyszergyár Nyrt. a 2012. október 01. és 2013. szeptember 30. közé eső üzleti év végén 119 millió Ft fizetendő adót, illetve 2.024 millió Ft fizetendő osztalékot, részesedést állapított meg. Ezek a tételek minden esetben negatív értékkel szerepelnek az I. Működési cash flow kategória részeként, hiszen pénzkiáramlást eredményeznek.

A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint elkészített I. Működési cash flow kategória egyes sorai a következőképpen értelmezhetők:

– Az IFRS-ek előírásait figyelembe véve az Egis Gyógyszergyár Nyrt. a vizsgált üzleti évben 21.860 millió Ft adózás előtti eredményt mutatott ki. Ez az érték került az *I. Adózás előtti eredmény* sorba, amely egyben kiindulási adatként szolgált a pénzeszközök, illetve pénzeszköz-egyenértékesek adott időszaki állományváltozásának az indirekt/közvetett módszerrel történő levezetéséhez.

– A vállalat külön-külön sorokon szerepeltette az olyan ráfordításokat, amelyek elszámolása az eredményre csökkentőleg hatott, azonban pénzkiáramlást nem idéztek elő, ezért pozitív korrekciós tételként kerültek a kimutatásba. Ezek a sorok és értékeik a következőkről árulkodnak:

- *2. Értékcsökkenés és amortizáció:* 2013-ban az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 10.265 millió Ft terv szerinti értékcsökkenést számolt el.

- *3. Terven felüli értékcsökkenés elszámolása és visszairása:* a tárgyévben elszámolt terven felüli értékcsökkenések összege 459 millió Ft-tal meghaladta a tárgyévben visszaírt terven felüli értékcsökkenések összegét.

- *4. Részesedések értékvesztése és visszairása:* a vizsgált időszakban a részesedések értékelésekor elszámolt értékvesztések összege 716 millió Ft-tal magasabbnak bizonyult, mint az azok visszairása során elszámolt összeg.

- *5. Kapcsolt kölcsönök elengedése:* 2013-ban a követelések értékelése kapcsán 284 millió Ft összegű kölcsön került elengedésre, amelyet ráfordításként számoltak el.

- *10. Pénzügyi instrumentumok valós értékelése:* 9 millió Ft ráfordítás került elkönyvelésre a pénzügyi instrumentumok valós értékelése során.

– Ugyanígy külön-külön sorokon kerültek feltüntetésre az olyan bevételek, amelyek elszámolásuk révén az eredményt növelték, ugyanakkor pénzbeáramlást nem eredményeztek, ezért negatív korrekciós tételként mutatták ki őket. Ezek a sorok az alábbi információkat tartalmazzák:

- 9. *Nettó nem realizált árfolyamnyereség/árfolyamvesztés*: 2013-ban az Egis Gyógyszergyár Nyrt. nem realizált árfolyam különbözeteinek összesítése szerint 31 millió Ft árfolyamnyereséget könyvelhetett el.
 - 11. *Céltartalékok csökkenése/növekedése*: a vizsgált időszakban a céltartalékok felhasználásának összege 2 millió Ft-tal meghaladta azok képzésének összegét.
 - 12. *Munkavállalói kölcsönök diszkontálása*: a tárgyévben a munkavállalói kölcsönök diszkontálásakor 15 millió Ft bevétel került kimutatásra.
- Az olyan tételeket, amelyek elkönyvelésük során automatikusan az I. Működési cash flow kategória, 1. Adózás előtti eredmény sorának részévé váltak, ugyanakkor a II. Befektetési cash flow vagy III. Finanszírozási cash flow kategória részeként kerültek kimutatásra, szintén külön sorokon szerepeltette a vállalkozás. Ezek olyan korrekciós tételek, amelyek által biztosított a halmozódások kiszűrése. A 12. táblázat sorai közül ide tartoznak:
- 6. *Kapott kamatok*: A 2000. évi C. törvény előírásaival ellentétben, mely a fizetett és a kapott kamatokat egyaránt az I. Működési cash flow kategória részének tekinti, az IAS 7: Cash flow-kimutatások alternatívái szerint a kapott kamatok a II. Befektetési cash flow, a fizetett kamatok a III. Finanszírozási cash flow kategória részeként is kimutathatók. Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. a fizetett kamatokat mindkét kimutatásnál az I. Működési cash flow kategória, 1. Adózás előtti eredmény sorának elemeként szerepeltette. Ugyanakkor a kapott kamatokat az 1. esetben az I. Működési cash flow kategóriába sorolta, a 2. esetben a II. Befektetési cash flow kategóriában tüntette fel. Mivel a kapott kamatok pénzbeáramlást eredményeznek, a II. Befektetési cash flow részben pozitív, ennél a résznél, mint korrekciós tétel negatív -1.939 millió Ft-os értékkel szerepel.
 - 7. *Kapott osztalékok*: A nemzetközi előírások értelmében a fizetett osztalékok a III. Finanszírozási cash flow, a kapott osztalékok a II. Befektetési cash flow kategória részét is képezhetik, ugyanakkor az I. Működési cash flow kategória elemeként is feltüntethető mindkét tétel. A magyar szabályozás szerint a fizetett osztalékok minden esetben az I. Működési cash flow, a kapott osztalékok a II. Befektetési cash flow kategóriák tételei. Az Egis Gyógyszergyár Nyrt.-nél ennek megfelelően a kapott osztalékok mindkét esetben a II. Befektetési cash flow kategória sorai között kaptak helyet, ahol pénzbeáramlást eredményező pozitív, vagyis ebben az esetben negatív -518 millió Ft-os értékkel kerültek kimutatásra, mint korrekciós tétel. A fizetett osztalékokra a III. Finanszírozási cash flow kategória vizsgálatakor visszatérek.
 - 8. *Értékesített eszközök nyeresége/vesztése*: Az itt szereplő -122 millió Ft-os érték, a korábban leírtakhoz hasonlóan arra utal, hogy vizsgált vállalat az adott üzleti évben imma-

terialis, pénzügyi, és tárgyi eszközeinek értékesítése során összesen 122 millió Ft nyereséget realizált. Ez az érték negatív, hiszen ez a nyereség a II. Befektetési cash flow kategória, 15. Befektetett eszközök eladása soron kerül feltüntetésre, így szükséges a halmozódások kiszűrése.

– Az aktívák és passzívák állományváltozásának kimutatása során itt is érvényesül az ismertetett szabály, mely szerint az eszközök állományváltozásai a változás irányával ellentétes, a források állományváltozásai a változás irányával megegyező korrekciós tételként kerülnek feltüntetésre. A 12. táblázat tételei közül ide sorolhatók:

- 13. *Készletek csökkenése/növekedése*: Az előző évről a vizsgált üzleti évre 2.561 millió Ft-tal csökkent a készletek értéke az Egis Gyógyszergyár Nyrt.-nél.

- 14. *Vevők és egyéb rövid távú követelések csökkenése/növekedése*: A 2012. október 1. és 2013. szeptember 30. közötti időszakban 6.820 millió Ft-tal nőttek a vállalat követelései.

- 15. *Szállítók és egyéb rövid távú kötelezettségek csökkenése/növekedése*: A vállalat az előző évről a tárgyévre 668 millió Ft-os kötelezettség csökkenést mutatott ki.

– Végezetül az IFRS-ek előírásai szerint elkészített kimutatás arról árulkodik, hogy az Egis Gyógyszergyár Nyrt. a 2012. október 01. és 2013. szeptember 30. közé eső üzleti év végén 1.601 millió Ft adót fizetett ki, amely tétel negatív értékkel szerepel az I. Működési cash flow kategória részeként, hiszen pénzkiáramlást eredményez.

A vizsgált kategória egyes adatai a vállalat pénzügyi kimutatásainak felhasználásával könnyen meghatározhatók. Azonban ki kell hangsúlyozni, hogy néhány esetben – ahogyan az a 3. Szakirodalmi áttekintés rész 4. táblázatánál is látható – az egyes tételek részeként el kell végezni olyan korrekciókat, melyekhez szükséges adatok és információk csak a kiegészítő mellékletekből, illetve a könyvviteli nyilvántartásokból nyerhetők ki.

A 11. és 12. táblázat összevetése, azaz az I. Működési cash flow kategória tanulmányozása kapcsán, a leírtakat összegezve, a következő különbségeket és hasonlóságokat tüntettem fel:

- Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. mindkét kimutatás összeállításakor az indirekt/közvetett módszert alkalmazta, vagyis az 1. Adózás előtti eredmény sort korrigálta az eredményt érintő, de pénzmozgást nem indukáló, az eredményt nem érintő, azonban pénzmozgást előidéző, illetve az eszközök és források állományváltozását szemléltető tételekkel.
- A vállalat a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard előírásai szerint elkészített kimutatásnál egyes esetekben részletesebb tagolást – az eredményt érintő, azonban pénzmozgást nem

eredményező, illetve a halmozódások kiszűrését szolgáló tételeknél –, máskor a sorok összevonását – az aktívák és passzívák állományváltozását feltüntető soroknál – alkalmazta, amely eltérést mutat a 2000. évi C. törvény kötelező szerkezeti felépítését követő kimutatáshoz képest.

- Az Egis Nyrt. a magyar előírások szerint a fizetett és a kapott kamatokat, valamint a fizetett osztalékokat, részesedéseket egyaránt az I. Működési cash flow, a kapott osztalékokat, részesedéseket a II. Befektetési cash flow kategória sorai között szerepeltette. Ezzel szemben élt a nemzetközi előírások biztosította alternatívákkal, vagyis a fizetett kamatokat az I. Működési cash flow, a kapott kamatokat és osztalékokat a II. Befektetési cash flow, a fizetett osztalékokat a III. Finanszírozási cash flow kategória részeként tüntette fel.

5.2.3. A Befektetési cash flow-k szerkezetének és tartalmának összehasonlítása

A következő lépés a 2000. évi C. törvény és az IAS 7: Cash flow-kimutatások szerint levezetett II. Befektetési cash flow kategóriák szerkezetének és tartalmának összehasonlítása, melyek kiindulási adatait és a szükséges információkat a 13. és 14. táblázat tartalmazza.

13. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült

2013. évi egyedi cash flow-kimutatása

Befektetési cash flow

		Adatok: millió Ft-ban
Sor-szám:	A tétel megnevezése:	A 2013.09.30-ra végződő év adata:
II. Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Befektetési cash flow, 14-16. sorok)		-15.887
14.	Befektetett eszközök beszerzése:	-16.582
15.	Befektetett eszközök értékesítése:	177
16.	Kapott osztalék, részesedés:	518

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (I06)

14. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. IAS 7 szerint készült

2013. évi egyedi cash flow-kimutatása

Befektetési cash flow

Adatok: millió Ft-ban

Sor-szám:	A tétel megnevezése:	A 2013.09.30-ra végződő év adata:
17.	Immateriális és tárgyi eszközök vásárlása:	-13.769
18.	Befektetések vásárlása:	-975
19.	Immateriális és tárgyi eszközök értékesítése:	177
20.	Értékpapírok értékesítése:	76
21.	Kapott kamatok:	1.939
22.	Kapott osztalék, részesedés:	518
23.	Adott kölcsönök:	-467
24.	Adott kölcsönök törlesztése:	176
II. Befektetési tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök (Befektetési cash flow, 17-24. sorok)		-12.325

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (I06)

A II. Befektetési cash flow kategória levezetése kapcsán a Magyar Számviteli Törvény egyértelműen megköveteli, és a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok is előtérbe helyezik a direkt/közvetlen módszer alkalmazását, vagyis az ilyen típusú tevékenységekhez kapcsolódó tényleges, realizált pénzbe- és kiáramlások külön-külön sorokon való feltüntetését. Látható, hogy az Egis Gyógyszergyár Nyrt. a kategória összeállítása során eleget tett az elvárásoknak és a követelményeknek, ugyanakkor az ide sorolt tételeket tekintve megállapítható, hogy ennek a tevékenységi területnek a részeit eltérően értelmezte egyik-másik esetben. Elsősorban ezzel indokolható, hogy a *II. Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás* soron -15.887 millió Ft került kimutatásra, a *II. Befektetési tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök* értéke ugyanakkor -12.325 millió Ft lett.

A 2000. évi C. törvény előírásai szerint elkészített kimutatás II. Befektetési cash flow kategóriához tartozó adatai a következő módon értelmezhetők:

- Az Egis Gyógyszergyár Nyrt.-nél 2013-ban a befektetett eszközök – immateriális és tárgyi eszközök, illetve részesedések és tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok – beszerzése kapcsán 16.582 millió Ft pénzkiáramlás realizálódott az analitikus nyilvántartások szerint.
- A vállalat által értékesített befektetett eszközök – immateriális és tárgyi eszközök, valamint részesedések és tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok – pénzügyileg is rendezett értéke 177 millió Ft volt, amely adat ugyancsak az analitikus nyilvántartásokból nyerhető ki.
- A kapott osztalékok, részesedések értékeként 518 millió Ft-ot mutattak ki, amely tényleges pénzbeáramlást eredményezett a vállalat számára. Ez az érték megegyezik az I. Működési cash flow kategória, 1. Adózás előtti eredmény sorát csökkentő korrekciós tétellel, hiszen

ahogyan arra ott is felhívtam a figyelmet a kapott osztalékok, részesedések a magyar és a nemzetközi előírások szerint egyaránt a befektetések hasznaként, hozadékaként értelmezendők, így a II. Befektetési cash flow kategória sorai között kell kimutatni őket, annak ellenére, hogy elszámolásuk során automatikusan az 1. Adózás előtti eredmény sor, illetve ezen keresztül az I. Működési cash flow kategória részévé válnak.

A II. Befektetési cash flow kategória a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard szerint levezett változatának sorai és az azokhoz tartozó értékek a következő adatokat és információkat hordozzák a kimutatás felhasználói számára:

- 2013-ban az Egis Gyógyszergyár Nyrt.-nek az immateriális és tárgyi eszközök vásárlása kapcsán 13.769 millió Ft pénzkirámlása, illetve az immateriális és tárgyi eszközök eladása során 177 millió Ft pénzbeáramlása keletkezett.

- A vállalat külön-külön sorokon, ennek a kategóriának a részeként tüntette fel a részesedések, illetve tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékesítéséhez és beszerzéséhez kapcsolódó realizált pénzmozgásokat, amely előbbi esetben 76 millió Ft befizetést, utóbbi esetben 975 millió Ft kifizetést eredményezett számára.

- Ezen kívül itt került kimutatásra a 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete szerint a III. Finanszírozási cash flow kategória részét képező adott kölcsönökhöz és azok megszüntetéséhez, törlesztéséhez kapcsolódó pénzmozgások értéke. Véleményem szerint ez a következetes megoldás, hiszen a részesedések és a tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok mellett a hosszú futamidőre, tartósan adott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek is a befektetett eszközök között kerülnek elszámolásra, illetve kimutatásra, mivel tartósan, hosszabb időn keresztül állnak a vállalkozás rendelkezésére, működésének szolgálatában. A 14. táblázat adatai szerint a vizsgált időszakban a vállalat 467 millió Ft összegű kölcsönt helyezett ki, illetve 176 millió Ft-ot törlesztettek számára adósai. Fontos kiemelni, hogy a felsorolt adatok meghatározásához a vállalat analitikus vagy könyvviteli nyilvántartásai szükségesek, ezek az információk csupán a pénzügyi kimutatások felhasználásával nem nyerhetők ki.

- Látható, hogy az Egis Gyógyszergyár Nyrt. a II. Befektetési cash flow kategória részeként szerepeltette a kapott kamatok, osztalékok és részesedések értékét is, vagyis a befektetések hasznának, hozamának tekintette őket. A Magyar Számviteli Szabályozás szerint a kapott kamatok az I. Működési cash flow kategória részét képezik, ugyanis közvetlen befolyással vannak a vizsgált időszak eredményének alakulására, azaz az 1. Adózás előtti eredmény soron keresztül kerültek be a kimutatásba 1.939 millió Ft-os értékkel. Ezzel szemben a nemzetközi előírások esetén ugyanilyen értékkel, de a II. Befektetési cash flow kategória sorai között tün-

tette fel őket a vállalat. Ezen alternatíva alkalmazásakor azonban feltétel, hogy a halmozódások kiszűrésekor – ahogyan azt már láthattuk – az I. Működési cash flow kategóriát csökkentjük ezzel az összeggel, így elvégezve a korrekciót. A kapott osztalékok, részesedések 518 millió Ft-os értékkel szerepelnek a kimutatásban, az ehhez kapcsolódó egyetlen eltérés abban nyilvánul meg, hogy az I. Működési cash flow kategória kiigazítása során az egyik esetben nem, a másik esetben viszont külön soron került feltüntetésre a korrekció.

Összegezve a fent leírtakat a *II. Befektetési cash flow* kategória levezetése és tételei kapcsán elmondható, hogy:

- A vizsgált vállalat mindkét kimutatás elkészítéskor külön-külön sorokon tüntette fel a pénzbe- és kiáramlásokat, illetve az azokat előidéző eseményeket, vagyis a direkt/közvetlen módszert alkalmazta.
- Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. a 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete értelmében a *14. Befektetett eszközök beszerzése* és *15. Befektetett eszközök eladása* sorokon összegezve mutatta ki az immateriális és tárgyi eszközök, valamint a tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és részesedések vásárlásához, értékesítéséhez kapcsolódó pénzmozgásokat. A 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard szerint összeállított kimutatásban azonban megbontva tüntette fel ezeket a tételeket, létrehozva a *17. Immateriális és tárgyi eszközök vásárlása*, *18. Részesedések és tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok vásárlása*, *19. Immateriális és tárgyi eszközök értékesítése*, valamint a *20. Értékpapírok értékesítése* sorokat. Ezen kívül a magyar szabályozás szemszögéből a III. Finanszírozási cash flow kategória részét képező *23. Adott kölcsönök* és *24. Adott kölcsönök törlesztése* tételeket ugyancsak itt szerepeltette.
- Ezen kívül a kapott kamatok vizsgálata során is eltérést tapasztaltam, hiszen a magyar előírások szerint az I. Működési cash flow, a nemzetközi alternatívákat alapul véve viszont a II. Befektetési cash flow elemeként kerültek kimutatásra a vállalatnál, szemben a kapott osztalékokkal és részesedésekkel, melyek mindkét esetben a II. Befektetési cash flow kategória részét képezték.

5.2.4. A Finanszírozási cash flow-k szerkezetének és tartalmának összehasonlítása

Végül, de nem utolsó sorban a magyar és a nemzetközi szabályozó rendszereknek megfelelően összeállított *III. Finanszírozási cash flow* kategóriák szerkezeti felépítésének és tartalmi elemeinek összevetéséhez az adatokat és információkat a 15. és 16. táblázat tartalmazza.

15. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2000. évi C. törvény szerint készült

2013. évi egyedi cash flow-kimutatása

Finanszírozási cash flow

Adatok: millió Ft-ban

Sor-szám:	A tétel megnevezése:	A 2013.09.30-ra végződő év adatai:
III. Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás (Finanszírozási cash flow, 17-27. sorok)		-21
17.	Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele:	0
18.	Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kibocsátásának bevétele:	0
19.	Hitel és kölcsön felvétele:	0
20.	Hosszú távú kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása:	446
21.	Véglegesen kapott pénzeszközök:	0
22.	Részvénybevonás, tőke kivonás, tőke szállítás:	0
23.	Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok visszafizetése:	0
24.	Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése:	0
25.	Hosszú távú kölcsönök és elhelyezett bankbetétek:	-467
26.	Véglegesen átadott pénzeszközök:	0
27.	Alapítókka szembeni, illetve egyéb hosszú távú kötelezettségek változása:	0

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (I06)

16. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. IAS 7 szerint készült

2013. évi egyedi cash flow-kimutatása

Finanszírozási cash flow

Adatok: millió Ft-ban

Sor-szám:	A tétel megnevezése:	A 2013.09.30-ra végződő év adatai:
25.	Fizetett osztalék, részesedés:	-1.869
III. Pénzügyi tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök (Finanszírozási cash flow, 25. sor)		-1.869

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (I06)

A II. Befektetési cash flow-hoz hasonlóan a III. Finanszírozási cash flow kategória esetén is a direkt/közvetlen módszerrel történő összeállítást helyezi előtérbe a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard, és teszi kötelezővé a 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete, vagyis itt is egymástól elkülönítve kerülnek kimutatásra a pénzügyileg realizált pénzbe- és kifizetések. Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. ennek megfelelően mindkét esetben ezzel a módszerrel vezette le a kategória eredményét, azonban az annak részeként feltüntetett sorok között, vagyis a tartalom tekintetében ismételtelen feltárhatók eltérések. Szintén ez az alapvető oka annak, hogy 2013-ban a vállalat *III. Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változása* -21 millió Ft lett, ezzel szemben a *III. Pénzügyi tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszköz-változása* -1.869 millió Ft lett.

közök értékeként -1.869 millió Ft került kimutatásra. Itt is felhívnom arra a figyelmet, hogy véleményem szerint indokoltabb a *III. Finanszírozási cash flow* elnevezést alkalmazni, hiszen ez esetben is elmondható, hogy ez a kategória és az ide sorolt tételek nem ekvivalensek a *Pénzügyi műveletek eredményének* levezetése során kapott értékkel és annak összetevőivel.

Az említett eltérések közül azonnal szembetűnik, hogy a hazai előírások szerint elkészített kimutatás pontosan és precízen követi a 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete által megkövetelt minimális szerkezeti és tartalmi követelményeket. Ezzel magyarázható, hogy a *III. Finanszírozási cash flow* kategória részeként olyan tételek is feltüntetésre kerültek, melyekhez kapcsolódóan 2013-ban az Egis Gyógyszergyár Nyrt. nem mutatott ki pénzmozgásokat. Megállapítható, hogy a vállalatnál a vizsgált időszakban nem került sor:

- részvények kibocsátásával megvalósuló tőkeemelésre,
- részvények bevonásával megvalósuló tőkeleszállításra,
- kötvények és egyéb tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kibocsátására,
- kötvények és egyéb tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok visszafizetésére,
- hitelek, illetve kölcsönök felvételére,
- hitelek, illetve kölcsönök törlesztésére,
- végleges pénzeszköz átvételre,
- valamint végleges pénzeszköz átadásra.

Ugyanakkor nyilvántartásai szerint a hosszú futamidőre biztosított kölcsönök kihelyezésével és bankbetétek elhelyezésével 467 millió Ft pénzkiáramlást, ezek beváltásából, megszüntetéséből és törlesztéséből viszont 446 millió Ft pénzbeáramlást realizált a vállalat, azaz 21 millió Ft értékű pénzeszközt használt fel finanszírozási tevékenységei során.

A fent leírtakkal szemben a nemzetközi előírásoknak, azaz a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standardnak megfelelően elkészített *III. Finanszírozási cash flow* kategória csak egyetlen pénzmozgást eredményező tételt tartalmaz, a finanszírozási források költségeként is értelmezhető fizetett osztalékokat. Ennek értéke -1.869 millió Ft, amely azonos a Magyar Számviteli Törvények szerint a 2011/2012. üzleti évre megállapított *Jóváhagyott osztalék, részesedés* eredmény-, és az *I. Működési cash flow* kategória részeként kimutatott *13. Fizetett osztalék, részesedés* sor értékével. Eszerint az Egis Gyógyszergyár Nyrt.-nél 2013-ban 1.869 millió Ft értékű pénzeszköz, illetve pénzeszköz-egyenértékes került felhasználásra a finanszírozási tevékenység területén.

A 15. és 16. táblázat összehasonlítása, azaz a III. Finanszírozási cash flow kategória vizsgálata során ennek megfelelően a következő eltéréseket és egyezéseket tártam fel:

- Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. mindkét esetben direkt/közvetlen módszerrel vezette le ezt a kategóriát, külön csoportosítva a pénzbe- és kiáramlásokat előidéző eseményeket.
- Az 1. esetben minden tétel feltüntetésre került, amely a finanszírozási tevékenység részét képezi a 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete szerint, a 2. esetben azonban csak azok a tételek lettek felsorolva, amelyekkel kapcsolatban 2013-ban pénzmozgást mutatott ki a vállalkozás.
- A magyar követelményeket követve a vállalat által a fizetett/fizetendő osztalékok, részesedések értéke az I. Működési cash flow, a nemzetközi szabályozás alternatíváival élve a III. Finanszírozási cash flow részeként került kimutatásra.
- Végezetül megfigyelhető, hogy az adott kölcsönök, illetve azok megszüntetése és törlesztése során realizált pénzmozgások is eltérően kerültek feltüntetésre a két kimutatásban. A magyar előírások szerint a III. Finanszírozási cash flow kategória részét képezik, azonban arra való tekintettel, hogy a nemzetközi szabályozás részletesebb, illetve rugalmasabb a besorolási kérdések tekintetében, ennél a kimutatásnál a II. Befektetési cash flow kategória utolsó két soraként szerepeltette őket a vállalat.

Látható, hogy az Egis Gyógyszergyár Nyrt. precízen követte és eleget tett a 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete által előírt, a kimutatás szerkezeti felépítésére és tartalmára vonatkozó követelményeknek. Ezzel szemben a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard, azaz a Cash flow-kimutatások szerint egy sokkal alternatívabb kimutatást készített el, amely számos eltérést mutat a 3. Szakirodalmi áttekintés résznél szereplő 5. és 6. táblázat felépítéséhez képest, amely azzal magyarázható, hogy azok nem egy kötelező, csupán egy lehetséges levezetést szemléltetnek. Ezen kívül a kategóriák részletes vizsgálatát követően, meglátásom szerint levonható az a következtetés, hogy a legszembetűnőbb eltérések valóban a fizetett és a kapott kamatok és osztalékok kimutatása között fedezhetők fel, ahogyan arra már korábban is kitértem.

5.2.5. A pénzforrások és felhasználások tevékenységi területek szerinti megoszlása

A cash flow-kimutatások adatai és információi közül, a vállalkozások működésében érdekeltek, valamint a pénzügyi kimutatások felhasználói számára kiemelkedően fontos annak megismerése, hogy a vállalatok pénzforrásai milyen folyamatok során képződtek, illetve mely tevékenységek során kerültek felhasználásra. E kérdések megválaszolásához érdemes elkészíteni egy egyszerű, elemző táblázatot, mely a pénzeszközök képződésének, illetve felhasználásá-

nak tevékenységi területek szerinti megoszlását ismerteti. A táblázat összeállításakor a pénzforrások a cash flow-kimutatás egyes résziben szereplő pozitív tételek, a pénz felhasználások a cash flow-kimutatás egyes részeiben szereplő negatív tételek összegzéseként kerülnek ki számolásra (Pucsek, 1999).

Vállalati példám lezárásaként elkészítettem ezeket az elemző táblázatokat, melyek közül a 17. táblázat összeállításakor a 2000. évi C. törvény előírásai, a 18. táblázat elkészítésekor a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard szabályozása szerint összeállított egyedi cash flow-kimutatások adatait használtam fel. Meglátásom szerint, a két szabályozó rendszer között fennálló egyezések és eltérések kimutatásának ez is egy módszere, hiszen a tartalmi és szerkezeti követelmények alapvetően meghatározzák a kategóriák, illetve soraik adatait, valamint ezeken keresztül a megoszlási viszonyszámokat, amelyek értéke és sorrendisége a pénzügyi kimutatásokat felhasználók számára a vizsgált vállalat tevékenységeiről, működéséről és eredményességéről fontos információkat közöl.

17. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. pénzforrásainak és pénz felhasználásainak tevékenységi területek szerinti megoszlása

A 2000. évi C. törvény előírásai szerint készített cash flow-kimutatás értékeiből meghatározva

Megnevezés:	Összeg (millió Ft-ban):	Megoszlás (%):
Források:		
- Folyamatos működésből:	35.991	96,93%
- Befektetési tevékenységből:	695	1,87%
- Finanszírozási tevékenységből:	446	1,20%
Források összesen:	37.132	100,00%
Felhasználások:		
- Folyamatos működéshez:	18.787	52,43%
- Befektetési tevékenységhez:	16.582	46,27%
- Finanszírozási tevékenységhez:	467	1,30%
Felhasználások összesen:	35.836	100,00%
Pénzeszközök-változása:	1.296	-

Forrás: Pucsek (1999) p. 25.; az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló (I06) felhasználásával önálló számítás

**18. táblázat: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. pénzforrásainak és pénz felhasználásainak
tevékenységi területek szerinti megoszlása**

Az IAS 7 előírásai szerint készített cash flow-kimutatás értékeiből meghatározva

Megnevezés:	Összeg (millió Ft-ban):	Megoszlás (%):
Források:		
- Folyamatos működésből:	36.154	92,61%
- Befektetési tevékenységből:	2.886	7,39%
- Finanszírozási tevékenységből:	0	0,00%
Források összesen:	39.040	100,00%
Felhasználások:		
- Folyamatos működéshez:	11.716	40,69%
- Befektetési tevékenységhez:	15.211	52,82%
- Finanszírozási tevékenységhez:	1.869	6,49%
Felhasználások összesen:	28.796	100,00%
Pénzeszközök-változása:	10.244	-

Forrás: Pucsek (1999) p. 25.; az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló (I06) felhasználásával önálló számítás

Egy vállalattal szemben általános elvárás, hogy az operatív működéséből, szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változása pozitív értéket vegyen fel, hiszen ez által biztosított likviditásának, működőképességének és osztalékfizetési képességének fenntartása, az általa felvett hitelek és kölcsönök visszafizetése, valamint az elkövetkező üzleti évek befektetéseknek, beruházásainak finanszírozása. Ennek következményeként megállapítható, hogy a pénzforrásoknak elsősorban az operatív vagy szokásos üzletmenet során kell képződniük, ugyanakkor optimális esetben arra kell törekedni, hogy az ehhez a területhez kapcsolódó pénz felhasználások aránya minimális legyen, ugyanis a későbbiekben is kitérek arra, hogy egyedül ez az a kategória, amelynél nem elfogadott a negatív érték.

A 17. és 18. táblázat adatai szerint az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2013-ban megfelelt a fent említett követelményeknek. A 2000. évi C. törvény és a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard előírásai szerint elkészített egyedi cash flow-kimutatások értékeit tekintve a folyamatos működésből származó pénzforrások aránya azonos. A pénz felhasználások kapcsán azonban megállapítható, hogy a hazai előírásokat követő kimutatásban ennek a területnek a megoszlási arányszáma bizonyult a legmagasabbnak, még a nemzetközi előírásokat követő kimutatásnál már alacsonyabb értéket ért el. Véleményem szerint ezek az eltérések – ahogyan azt korábban részleteztem – azzal indokolhatók, hogy nem csak az *I. Működési cash flow* kategória egyes sorainak kiszámítása, de tételei között is feltárhatók különbségek, mint a fizetett osztalékoknak és a kapott kamatoknak a kimutatás más-más részeiben történő feltüntetése.

A *II. Befektetési cash flow* kategória értéke optimális esetben negatív, amely mellett a pénz felhasználások ezen a területen kimutatott magas aránya a befektetések és beruházások bővítésére, korszerűsítésére, létrehozására, vagyis a vállalat növekedésére utal. Pozitív érték esetén az feltételezhető, hogy a vállalkozónál szükségszerűen a meglévő eszközök, készletek, tartalékok kerülnek felélésre. Eszerint amennyiben egy vállalkozás pénzforrásai kiemelkedő részben ezen a tevékenységi területen képződnek, az arra enged következtetni, hogy pénzügyi nehézségei és likviditási problémái megoldása, illetve a működőképessége fenntartása érdekében immateriális, tárgyi, valamint pénzügyi eszközeinek értékesítéséhez kénytelen folyamodni.

Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. 2013. évi, a hazai és a nemzetközi előírásoknak megfelelően összeállított egyedi cash flow-kimutatásai szerint egyaránt alacsonynak bizonyult a vizsgált területen realizált pozitív pénzáramlások aránya, ugyanakkor az elvárásoknak eleget téve kimagasló részben használta fel a vállalat pénzeszközeit befektetések, beruházások, immateriális és tárgyi eszközök beszerzése, vásárlása érdekében. Az itt fellelhető eltérések meglátásom szerint elsősorban arra vezethetők vissza, hogy az Egis Nyrt. a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard szerint elkészített *II. Befektetési cash flow* kategória részeként tüntette fel a 2000. évi C. törvény 7. számú mellékletében szereplő tételek – a befektetett eszközök beszerzése és értékesítése, valamint a kapott osztalékok és részesedések – mellett a kapott kamatokat, a tartósan adott kölcsönöket, illetve azok megszüntetését, törlesztését is.

A *III. Finanszírozási cash flow* kategória értéke pozitív és negatív esetben is elfogadhatónak tekinthető az adott üzleti év és a vállalkozás működési körülményeitől függően. Amennyiben a pénzforrások között e terület pozitív pénzáramlásainak aránya a meghatározó, az a napi működéshez, a likviditási problémák megoldásához, a pénzügyi nehézségek kezeléséhez kapcsolódó külső források bevonására utal. Ezzel szemben a pénz felhasználások kimagasló részesedése a meglévő hitel- és kölcsön állomány csökkentését, a korábban kibocsátott, hosszú futamidővel rendelkező értékpapírok bevonását, visszafizetését, más vállalkozások számára tartós kölcsönök biztosítását, illetve pénzeszközök végleges átadását tükrözi. Értékéről ezen kívül elmondható, hogy hosszú távon nullához közelít.

A 17. és 18. táblázat értékei szerint 2013-ban az Egis Gyógyszergyár Nyrt. pénzforrásainak és pénz felhasználásainak csekély része származott a finanszírozási, illetve pénzügyi tevékenységekből. Az itt kimutatott különbségek oka szintén a cash flow-kimutatások eltérő tartalmi és formai felépítése, ez esetben a tartós kölcsönök és elhelyezett bankbetétek, illetve a fizetett osztalékok, részesedések, valamint az ezekhez kapcsolódó pénzmozgások szerepeltetése. A 2000. évi C. törvény 7. számú mellékletének kötelező szerkezeti és tartalmi követel-

ményei szerint ugyanis előbbi tételek a *III. Finanszírozási cash flow* részét képezik, az utóbbi pedig az *I. Működési cash flow* kategória, *1. Adózás előtti eredmény* sorának eleme. Ezzel szemben a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard által biztosított választási alternatívákkal élve az Egis Nyrt. a tartósan adott kölcsönöket és azok visszafizetését a *II. Befektetési cash flow*, a fizetett osztalékokat, részesedéseket a *III. Finanszírozási cash flow* kategóriában szerepeltette.

6. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A 2000. évi C. törvény és a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard a cash flow-kimutatások összeállítására, szerkezetére és tartalmára vonatkozó előírásainak szakirodalmi áttekintése során azt a következtetést vontam le, hogy a magyar és a nemzetközi szakkönyvek, szakmai folyóiratok csupán néhány különbséget és hasonlóságot emelnek ki a két szabályozás között. Ezért ezeknek a forrásoknak az áttanulmányozásával, illetve a vállalati példa elkészítésével megpróbáltam minél részletesebben feltárni és átláthatóan szemléltetni a két szabályozó rendszer között fennálló eltéréseket és egyezéseket, melyeket az általam összefoglalt és szerkesztett 19. táblázat szemléltet.

19. táblázat: Eltérések és egyezések a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard és a 2000. évi C törvény előírásai szerint elkészített cash flow-kimutatások között

Szempontok:	Az IAS 7 előírásai:	A 2000. évi C. törvény szabályozása:
1. Elkészítésére és közzétételére kötelezettek köre:	Minden vállalkozó, nem határoz meg kivételt.	Csak az éves beszámolót és az összevont/konszolidált éves beszámolót készítők.
2. Elhelyezkedése a pénzügyi beszámolóknak:	A pénzügyi beszámoló alapvető, önálló része.	A pénzügyi beszámoló kiegészítő mellékletének része.
3. A szabályozott pénzügyi beszámolók:	Alapvetően az összevont/ konszolidált éves beszámolók cash flow-kimutatásait szabályozza.	Az egyedi éves beszámolók cash flow-kimutatásait szabályozza, ugyanakkor kitér az összevont/konszolidált éves beszámolók cash flow-kimutatásaira is.
4. Levezetésének eredménye:	A pénzeszközök és a pénzeszköz-egyenértékesek adott időszaki változása.	A pénzeszközök adott időszaki változása. <i>Az IFRS-ek szerinti pénzeszköz-egyenértékesek az értékpapírok és a rövid távú követelések között szerepelnek.</i>
5. Formai előírások:	Nem határoz meg kötelező formátumot, nem tartalmaz kötelező szerkezeti felépítést.	Kötelező formátumot, szerkezeti felépítést ír elő.
6. Tartalmi előírások:	Az egyes kategóriák tételeit és azok részletezettségét az egyes kategóriák ismérveit alátámasztó, a normaszöveg részét nem képező melléklet mintapéldáival határozza meg.	A kategóriákba való besorolást nem részletezi, csak a tételek egy részének tartalmi követelményeire vonatkozó előírásokat tartalmaz.
7. Egyeztetés:	Megköveteli az állományadatokat részletezését és a számszaki egyeztetést.	Az állományadatokat részletezését és a számszaki egyeztetést a készítőkre és a felhasználókra bízta.

8. Kötelező adatok:	Kötelezően tartalmazza a tárgyév és az előző év adatait.	A vállalkozás dönthet az előző év és a tárgyév vagy a tervezett és tény adatok feltüntetéséről.
9. Cash flow kategóriák és elnevezésük:	- Működési cash flow - Befektetési cash flow - Finanszírozási cash flow	- Szokásos működési tevékenységből származó pénzeszköz-változás - Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás - Finanszírozási tevékenységből származó pénzeszköz-változás
	Közel hasonló elnevezés és tartalom, ugyanakkor a kategóriák egyes tételei eltérhetnek egymástól.	
10. Levezetés módszere:	Direkt/közvetlen vagy indirekt/közvetett levezetés lehetősége.	Indirekt/közvetett levezetés előírása.
	Működési cash flow kategória levezetése direkt/közvetlen vagy indirekt/közvetett módszerrel.	Szokásos működési tevékenységből származó pénzeszköz-változás kategória levezetése indirekt/közvetett módszerrel.
	A másik két kategória levezetésére mindkét szabályozás direkt/közvetlen módszert ír elő.	
11. Bruttó-nettó kimutatás:	Az egyes pénzbe- és kiáramlásokat, illetve korrekciós tételeket néhány kivételtől eltekintve bruttó módon kell kimutatni.	
12. Az adott előlegek és rövid távú kölcsönök besorolása:	A Befektetési cash flow kategória tételei.	A Szokásos működési tevékenységből származó pénzeszköz-változás kategória tételei.
13. A hosszú távú kölcsönök és elhelyezett bankbetétek besorolása:	A Befektetési cash flow kategória tételei.	A Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás kategória tételei.
14. A kapott és fizetett kamatok és osztalékok, illetve a nyereségadók besorolása:	Alternatívák szerinti besorolás, külön soron való bemutatásuk kötelező, illetve szükség esetén lehetőség van szétbontásukra.	Előre meghatározott besorolás, nem szükséges kiemelni őket, nem igényelt a szétbontásuk.
15. Mérlegfordulónapi árfolyamváltozásokból nem realizált különbözetek kimutatása:	A kimutatás önálló tételeként vagy a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek összetételét bemutató kiegészítő információk között kell kimutatni.	A kimutatásban való elkülönítésről nem rendelkezik. A Szokásos működési tevékenységből származó pénzeszköz-változás kategória részeként szerepel.

Forrás: Önálló összegzés és szerkesztés

Véleményem szerint a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok bevezetése és alkalmazása egyre időszerűbbé és szükségesebbé válik Magyarországon. A vállalatok vezetőinek, a menedzsereknek, a potenciális és meglévő befektetőknek, a hatóságoknak, illetve az egyéb belső és külső érdekeltségi körökbe tartozóknak az IFRS-ek szerint elkészített pénzügyi kimutatásokkal való informálása nem csak az összehasonlíthatóság és átláthatóság, az idő- és költség megtakarítás előnyeit képes biztosítani, de a Magyarországon működő vállalatok számára a tőkepiacok kiszélesedését és a nemzetközi versenyhelyzetük megerősítését is elősegíti. Ezzel kapcsolatban azt tartanám célszerűnek, ha az előirányzatokat követve, ugyanakkor valamilyen mértékben azoktól eltérve, a hitel- és pénzügyi intézetek, valamint a tőzsdei és kül-

földi érdekeltséggel rendelkező társaságok számára kötelezővé, illetve ezzel egyidőben kivétel nélkül minden – nem csak bizonyos nagyságrend feletti, mutatószámok meghatározott értékeit elérő – vállalat számára választható alternatívává válna az egyedi és az összevont/konszolidált beszámolóknak és pénzügyi kimutatásoknak az IFRS-eknek megfelelő összeállítás és nyilvánosságra-hozatala. Felváltva, illetve lehetőséget kínálva ezzel a hazai szabályozás helyett a nemzetközi előírások alkalmazására. Ugyanakkor ezt megelőzően mindenképpen fel kell készülni az átállással kapcsolatban felmerülő követelményekre, melyek közül meglátásom szerint a leglényegesebb a megfelelő számviteli szakemberek – könyvelők, könyvvizsgálók – át- és kiképzése, az ágazati és kapcsolódó szabályozó szervek átállása a kettős terhek elkerülése érdekében, az átállás miatt bekövetkező adóhatások számszerűsítése, valamint a nemzetközi előírások mindig naprakész és pontos fordításának biztosítása. Látható, hogy ez a folyamat komoly előkészületeket igényel, ugyanakkor véleményem szerint a cash flow-kimutatások területén minimális változásokkal kell szembenéznük az érintett vállalkozásoknak, amelyek elsősorban a szerkezeti és tartalmi felépítés területén mutatkoznak meg.

Veit József szerint a cash flow-kimutatások, illetve azok szerkezeti és tartalmi követelményei kapcsán a magyar előírások, szabályozások kezdetlegesnek tekinthetők, amelyek oka elsősorban a tradíciók hiányára vezethető vissza. A hiányosságok következtében nem állnak rendelkezésre kapaszkodók, kellő mértékű szerkezeti és tartalmi információk a kimutatások összeállítás során a beszámolót készítő, könyvelők és könyvvizsgálók részére, ráadásul a szabályozási rések megszüntetésére sokszor az IAS 7: Cash flow-kimutatások vagy más országok szabályozási rendszerében sem találunk útmutatást (*Veit, 2006*).

Egyetértek *Veit József* véleményével, a 2000. évi C. törvény, annak 7. számú melléklete nem minden esetben biztosít megfelelő mértékű szabályozást, kellő részletességű információkat a kimutatások elkészítéséhez. Éppen ezért az IFRS-ek hazai alkalmazásától függetlenül mindenképpen szükségesnek találom annak felülvizsgálatát, kibővítését, módosítását:

- a kötelezően előírt indirekt/közvetett levezetési módszer, illetve az ehhez kapcsolódó szerkezeti és tartalmi elemek mellett a direkt/közvetlen levezetési módszer szerkezetének és tartalmi elemeinek rögzítését, a két módszer használata közötti választási lehetőség biztosítását;
- az egyes tételek besorolási alternatíváinak, az egyes sorok értelmezésének, magyarázatának, kiszámítási követelményeinek az egész kimutatásra vonatkozó részletes szabályozását,
- illetve a Magyar Számviteli Törvény módosítását oly téren, hogy a cash flow-kimutatások elkészítését és közzétételét minden, a hatálya alá tartozó vállalkozás számára kötelezővé, a pénzügyi riportok integráns részévé tegye.

7. ÖSSZEFOGLALÁS

Dolgozatomban arra törekedtem, hogy két különböző szabályozó rendszer követelményeinek megfelelően összeállított cash flow-kimutatások levezetése, szerkezeti felépítése és tartalma közötti egyezéseket és eltéréseket szemléltessem. Témaválasztásom egyik okaként annak lényegességét neveztem meg, hiszen manapság hazai és nemzetközi viszonylatban egyaránt megfigyelhető, hogy ez a pénzügyi helyzet változásának levezetését, illetve alakulását szemléltető riport fokozatosan a megbízható és valós összképet prezentáló pénzügyi kimutatások nélkülözhetetlen és szükséges részévé válik. Ennek ellenére megállapítható, hogy Magyarországon mind a mai napig kiegészítő információként kezelik, elkészítése nem minden vállalat számára kötelező. A témaválasztás másik okaként annak aktualitását tüntettem fel, hiszen az utóbbi években világszerte megnőtt az igény egy nemzetközileg elfogadott és általánosan alkalmazható szabályozási rendszer kiépítésére, melyet a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok testesítenek meg. Számos ország mellett Magyarországon is megkezdődtek az IFRS-ek alkalmazását és bevezetését előkészítő, megkönnyítő munkafolyamatok. Ezzel kapcsolatban az volt a kérdésem, hogy milyen területeken és milyen mértékű eltérések, illetve egyezések tapasztalhatók a hazai és a nemzetközi szabályozási rendszer között, vagyis mennyire lesz nehéz vagy éppen könnyű dolga az átállásban érintett vállalatoknak.

Munkám lényegében egy összehasonlításra épült, melynek kapcsán kitértem arra, hogy milyen alternatívákat, kikötéseket és követelményeket ír elő a cash flow-kimutatások levezetésére, szerkezetére és tartalmára vonatkozólag a Magyarországon hatályban lévő 2000. évi C. törvény, illetve az egész világon tért hódító Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok részét képező International Accounting Standard 7: Statement of Cash Flows, azaz a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard a Cash flow-kimutatásokról.

Az elméleti áttekintést követően egy vállalati példán, az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által a magyar és a nemzetközi előírásoknak megfelelően összeállított egyedi cash flow-kimutatások összehasonlításán keresztül szemléltettem a korábban leírtakat. Az áttekinthetőség érdekében a kimutatás kiemelt sorainak vizsgálatát követően, az egyes kategóriák között külön-külön párhuzamot vonva értelmeztem azok tételeit, tartalmát, szerkezetét, illetve az egyes sorokhoz rendelt adatokat. Végezetül röviden összegeztem a feltárt hasonlóságokat és különbségeket a két különböző szabályozó rendszer szerint levezetett kategóriák között. Zárásként elkészítettem és elemeztem a vállalat 2012. október 1. és 2013. szeptember 30. közé eső üzleti éve során felmerülő pénzforrásainak és pénz felhasználásainak tevékenységi terüle-

tek szerinti megoszlását szemléltető táblázatot. Azt, hogy miért éppen az Egis Gyógyszergyár Nyrt.-re esett a választásom, a 4. *Anyag és módszer* részben részletesen taglaltam.

Dolgozatom elkészítésével alapvető célkitűzésem mindezeknek megfelelően az volt, hogy a szakmai irodalmi háttéranyag feldolgozásával, a Magyar Számviteli Törvény és a 7. számú Nemzetközi Számviteli Standard tanulmányozásával, illetve egy vállalati példa levezetésével kimutassam a 2000. évi C. törvény 7. számú melléklete és az IAS 7: Cash flow-kimutatások között fennálló egyezéseket és eltéréseket. Ezáltal választ kerestem arra kérdésre, hogy az ilyen típusú pénzügyi kimutatások összeállítása és közzététele során milyen változásokkal kell szembenéznie Magyarországon a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alkalmazásában és bevezetésében érintett vállalkozásoknak, érzékeltetni kívántam azok térhódításának szükségességét és előnyeit, valamint bebizonyítani a cash flow-kimutatások elkészítésének és felhasználásának indokoltságát.

A szakirodalmi áttekintés során az volt a következtetésem, hogy a magyar és a nemzetközi források csupán egy-két egyezést és eltérést emelnek ki a két szabályozó rendszer között. Ezért megpróbáltam minél részletesebben feltárni és átláthatóan szemléltetni a fennálló hasonlóságokat és különbségeket, melyeket a 6. *Következtetések és javaslatok* részben egy összehasonlító táblázatban összegeztem.

Kitértem arra, hogy meglátásom szerint a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alkalmazása egyre időszerűbbé és szükségesebbé válik Magyarországon. A vállalatok vezetői, meglévő és potenciális befektetői számára az e szerint a szabályozási rendszer szerint elkészített pénzügyi kimutatások áttekinthetőbb és összehasonlíthatóbb adatokat, illetve információkat biztosítanak, megkönnyítik egy-egy vállalat működési hatékonyságának, tevékenységeinek értékelést, a döntéshozatal során idő- és költség megtakarítást eredményeznek. Mindezek következtében a hazai vállalatok számára a tőkepiacok kiszélesedését és a nemzetközi versenyhelyzetük megerősítését is elősegítené az IFRS-ek alkalmazása. Az átállás folyamata ugyan komoly előkészületeket, hosszú időt igényel, azonban megállapításom szerint a cash flow-kimutatások kapcsán minimális változásokkal kell szembenézniük az érintett vállalkozásoknak, amelyek elsősorban a szerkezeti és tartalmi felépítés területén mutatkoznak meg.

Végezetül megfogalmaztam, hogy elkerülhetetlennek tartom a 2000. évi C. törvény 7. számú mellékletének felülvizsgálatát, kibővítését, módosítását arra való tekintettel, hogy az nem minden esetben biztosít megfelelő mértékű szabályozást, kellő részletességű információkat a kimutatások elkészítéséhez. Szükségesnek látom egy a kimutatás összeállítása, levezetése kapcsán rugalmasabb, ugyanakkor az egyes sorok értelmezését, magyarázatát, kiszámítási

követelményeit tekintve részletesebb szabályozás kidolgozását, valamint a Magyar Számviteli Törvény módosítását oly téren, hogy a cash flow-kimutatások elkészítését és közzétételét minden, a hatálya alá tartozó vállalkozás számára kötelezővé, a pénzügyi kimutatások integráns részévé tegye.

IRODALOMJEGYZÉK

Szakkönyvek:

- Adorján Cs. – Lukács J. – Róth J. – Veit J. (2003): *Számvitel és elemzés II./B.: A beszámoló elemzése*. Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, 183 p. (ISBN: 963-206-999-4)
- Alexander, D. – Nobes, C. (2010): *Financial Accounting: An International Introduction*. Financial Times/Prentice Hall, Pearson Education Limited, Harlow, 477 p. (ISBN: 978-0-273-72164-2)
- Bartha Á. – Gellért H. – Madarasiné Szirmai A. (2013): *Nemzetközi számviteli ismeretek*. Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt., Budapest, 302 p. (ISBN: 978-963-394-824-8)
- Collins, J. M. (1997): *Cashflow and liquidity management*. CO-NEX Könyvkiadó Kft. és Ernst and Young, Budapest, 132 p. (ISBN: 963-8401-17-6)
- Finch, C. (2007): *A student's guide to International Financial Reporting Standards*. Kaplan Publishing, Wokingham, 262 p. (ISBN: 978-1-84710-476-2)
- Füredi-Fülöp J. – Kántor B. – Musinszki Z. – Paróczai P. – Pál T. – Sisa K. – Tóth Zs. – Várkonyiné Juhász M. – Veress A. (2012): *A számvitel és az adózás aktuális kérdései 2012*. NovoSchool Kft., Budapest, 256 p. (ISBN: 978-963-87656-9-7)
- Galó M. – Kvancz J. (2007): A cash flow-kimutatás elvi és gyakorlati problémái. In: Jávor A. – Bács Z. (szerk.): *Elszámolási célok, feladatok, módszerek és a számvitel oktatása*. Debreceni Egyetem, Agrártudományi Centrum–Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Kar, Debrecen, pp. 37–46. (ISBN: 978-963-473-026-2)
- International Accounting Standards Board (2008): *International Financial Reporting Standards (IFRSs): Including International Accounting Standards (IASs) and Interpretations as Approved at 1 January 2008*. International Accounting Standards Board, London, 2.700 p. (ISBN: 978-1-905590-54-4)
- Kondorosi F. (2007): IFRS-alapú elszámolási, információs és döntési rendszer. In: Jávor A. – Bács Z. (szerk.): *Elszámolási célok, feladatok, módszerek és a számvitel oktatása*. Debreceni Egyetem, Agrártudományi Centrum–Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Kar, Debrecen, pp. 69–74. (ISBN: 978-963-473-026-2)
- Korom E. – Ormos M. – Veress A. (2005): *Bevezetés a számvitel rendszerébe: Szemlélet és módszertan*. Akadémiai Kiadó Rt., Budapest, 499 p. (ISBN: 963-05-8215-5)
- Kozma A. (2001): *Vázlatok a számvitel tanuláshoz 2. kötet: A vállalkozások számvitele*. Keletlombard Kft., Debrecen, 248 p. (ISBN: 963-00-7440-0)
- KPMG International Financial Reporting Group (2005): *Insights into IFRS: KPMG's Practical Guide to International Financial Reporting Standards 2005/6 edition*. Gee Publishing Ltd., London, 866 p. (ISBN: 978-1845040253)
- Lakatos L. P. – Kovács D. M. – Madarasiné Szirmai A. – Mohl G. – Rózsa I. (2013): *A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok elmélete és gyakorlata 2013: Magyarázatok és példák*. Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, 1.036 p. (ISBN: 978-963-89934-0-3)
- Nagy I. (1998): *Cash flow-kimutatás*. Auditinfo Kiadó Kft., Budapest, 195 p. (ISBN: 963-85835-0-9)

- Novák M. (2005): *Bevezetés a nemzetközi beszámolóképzésbe 2005*. SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt., Budapest, 91 p. (ISBN: 963-638-114-3)
- Ormos M. (2006): IAS 7: Cash flow-kimutatások. In: Boros J. – Bosnyák J. – Kováts E. (szerk.): *Nemzetközi számvitel tankönyv – Az IFRS-ek rendszere – A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok rendszere: előírások, fogalmak és összefüggések, értelmezési és alkalmazási kérdések*. Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, pp. 44–66. (ISBN: 963-86989-1-8)
- Pucsek J. (1999): *Cash flow tervezés: A cash flow tervezése és a cash flow-kimutatás összeállítása, értékelése*. SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt., Budapest, 57 p. (ISBN: 963-621-904-4)

Szakfolyóiratok:

- Birch, M. L. (2008): Az IFRS és a magyarországi beszámolórendszer. *Számvitel, adó, könyvvizsgálat*, 50. évf. 10. sz., pp. 396–401.
- Gyulai L. – Ujvári G. (1997): A cash flow- kimutatás összeállításáról. *SzámAdó*, 6. évf. 6. sz., pp. 3–5.
- Hertenstein, J. H. – McKinnon, S. M. (1997): Solving The Puzzle Of The Cash Flow Statement. *Business Horizons*, Volume 40 Issue 1, pp. 69–76.
- Kapásiné Buza M. (2007): Az IFRS-ek szerint készített beszámoló tartalmáról VIII. *Számvitel, adó, könyvvizsgálat*, 49. évf. 3. sz., pp. 127–132.
- László N. (2005): Kérdések a cash-flow körül – Avagy hol a pénz? *SzámAdó*, 14. évf. 3. sz., pp. 8–12.
- László N. (2013): Cash flow-kimutatások a számviteli beszámolóknakban. *Számvitel, adó, könyvvizsgálat*, 55. évf. 6. sz., pp. 288–289.
- Lukács J. (2006): Különbségek a magyar számviteli törvény és a nemzetközi számviteli standardok között. *Társadalom és gazdaság*, 28. évf. 1. sz., pp. 143–148.
- Molnár Cs. (2013): Az IFRS-ek hazai alkalmazásának lehetősége az egyedi beszámolók készítésekor. *Számvitel, adó, könyvvizsgálat*, 55. évf. 7-8. sz., p. 347.
- Németh G. (2014): Az IFRS lehetséges hazai bevezetéséről. *Számviteli tanácsadó*, 6. évf. 5. sz., pp. 18–19.
- Pucsek J. (2001): A cash flow-kimutatás tartalma az új számviteli törvény szerint. *SzámAdó*, 10. évf. 11. sz., pp. 3–5.
- Veit, J. (2006): Einige theoretische und praktische Probleme der Erstellung von Cashflow-Rechnungen nach dem ungarischen Rechnungslegungsgesetz – Ausführliche Vergleiche zwischen den ungarischen Cashflow-Rechnungen und denen nach IAS 7, FAS 95 und IFRS 1. *Wirtschaftstreuhänder Wien*, Jahr 2006. Nummer 03., S. 30–33.
- Vörösné Soós A. (2013): A cash flow-kimutatás összeállítása az IAS 7 standard szerint. *Számviteli tanácsadó*, 5. évf. 6. sz., pp. 14–16.

Jogszabályok:

2000. évi C. törvény a számvitelről

Internetes források:

I01: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. bemutatása:

http://www.egis.hu/wps/portal/egis2010!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3hjnWA_tzAPYwN3J38LA08jJwMPF0cnAwsDE_1wkA6zeAMcwNFA388jPzdVvyA7rxwAgjycvQ!//dl3/d3/L2dJQSEvUUt3QS9ZQnZ3LzZfM0xQTkZWSDMwODlOMDBJMIJKUkpVRDAwSDY!/ (letöltve: 2014. 10. 18.)

I02: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. története:

http://www.egis.hu/wps/portal/egis2010/cegunkrol/centenarium!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3jvAKNQSydDRwMD9yBTA09zM2c3Y0dX42ALY6B8JJK8hbGxiYFnoL-noYWpsbFBqCkB3eEg-8ziDXAARwOIPB7z_Tzyc1P1C3IjDLJMHUBBSsxK5A!//dl3/d3/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/ (letöltve: 2014. 10. 18.)

I03: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. tevékenységei:

http://www.egis.hu/wps/portal/egis2010!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3jvAKNQSydDRwMD9yBTA09zM2c3Y0dX42ALY6B8JJK8hbGxiYFnoL-noYWpsbFBqCkB3eEg-8ziDXAARwOIPB7z_Tzyc1P1C3IjDLJMHUBBSsxK5A!//dl3/d3/L2dJQSEvUUt3QS9ZQnZ3LzZfM0xQTkZWSDMwODlOMDBJMIJKUkpVRDAwOTA!/ (letöltve: 2014. 10. 18.)

I04: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. eredményei:

http://www.egis.hu/wps/portal/egis2010!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3hjnWA_tzAPYwMLSz8DA0-jIK8gr1AXAwNLA6B8pFm8d4BRqKWToaOBhbGxiYFnoL-noYWpsbFBqCkB3eEg-8ziDXAARwOIPB7z_Tzyc1P1C3IjDLJMHUBBP5Bfog!//dl3/d3/L2dJQSEvUUt3QS9ZQnZ3LzZfM0xQTkZWSDMwMFRLRDBJSU81MFROMjEwUzU!/ (letöltve: 2014. 10. 18.)

I05: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. a világban:

http://www.egis.hu/wps/portal/egis2010/cegunkrol/egismap!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3jvAKNQSydDRwMLY2MTA89Af09DC1NjY4MQI6B8JG75UFMCusNB9pnFG-AAjgYQeTzm-3nk56bqF-RGGGSZOCaCAADEQlk!//dl3/d3/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/ (letöltve: 2014. 10. 18.)

I06: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló:

<http://www.egis.hu/wps/wcm/connect/69b0df8042c3fb6889e98d46312f716a/EGI140131AR01H.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=69b0df8042c3fb6889e98d46312f716a> (letöltve: 2014. 10. 04.)

MELLÉKLETEK

**1. MELLÉKLET: AZ EGIS GYÓGYSZERGYÁR NYRT. 2000. ÉVI C. TÖRVÉNY SZERINT KÉSZÜLT
2012/2013. ÉVI EGYEDI MÉRLEGE**

Mérleg – Eszközök (aktívák)

Adatok: millió Ft-ban

A tétel megnevezése:	Előző év 2012.09.30.	Tárgyév 2013.09.30.
A. Befektetett eszközök	87.938	91.531
I. Immateriális javak	8.626	8.778
1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke	0	0
2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	0	0
3. Vagyoni értékű jogok	3.167	3.047
4. Szellemi termékek	5.459	5.731
5. Üzleti vagy cégérték	0	0
6. Immateriális javakra adott előlegek	0	0
7. Immateriális javak értékhelyesbítése	0	0
II. Tárgyi eszközök	69.465	72.518
1. Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	34.449	36.866
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek	24.683	27.293
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	5.228	5.327
4. Tenyészállatok	0	0
5. Beruházások, felújítások	5.048	3.017
6. Beruházásokra adott előlegek	57	15
7. Tárgyi eszközök értékhelyesbítése	0	0
III. Befektetett pénzügyi eszközök	9.847	10.235
1. Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban	7.978	8.245
2. Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban	1.216	1.276
3. Egyéb tartós részesedés	486	561
4. Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban	0	0
5. Egyéb tartósan adott kölcsön	167	153
6. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír	0	0
7. Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése	0	0
8. Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete	0	0
B. Forgóeszközök	118.492	131.572
I. Készletek	37.866	35.637
1. Anyagok	7.016	7.238
2. Befejezetlen termelés és félkész termékek	14.826	12.408
3. Növendék-, hízó- és egyéb állatok	8	3
4. Késztermékek	7.102	7.155
5. Áruk	3.478	3.097
6. Készletekre adott előlegek	5.436	5.736
II. Követelések	40.552	45.788
1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	19.808	24.741
2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	17.011	17.127
3. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0
4. Váltókövetelések	0	0
5. Egyéb követelések	3.733	3.920
6. Követelések értékelési különbözete	0	0
7. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete	0	0

III. Értékpapírok	9.244	18.021
1. Részesedés kapcsolt vállalkozásban	0	0
2. Egyéb részesedés	0	0
3. Saját részvények, saját üzletrészek	0	0
4. Forgatási célú, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	9.244	18.021
5. Értékpapírok értékelési különbözete	0	0
IV. Pénzeszközök	30.830	32.126
1. Pénztár, csekkek	8	5
2. Bankbetétek	30.822	32.121
C. Aktív időbeli elhatárolások	4.292	4.958
1. Bevételek aktív időbeli elhatárolása	3.578	4.245
2. Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	714	713
3. Halasztott ráfordítások	0	0
ESZKÖZÖK/AKTÍVÁK ÖSSZESEN	210.722	228.061

Mérleg – Források (passzívák)

Adatok: millió Ft-ban

A tétel megnevezése:	Előző év 2012.09.30.	Tárgyév 2013.09.30.
D. Saját tőke	180.934	199.606
I. Jegyzett tőke	7.786	7.786
Ebből: visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken	0	0
II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (-)	0	0
III. Tőketartalék	9.851	9.851
IV. Eredménytartalék	144.275	162.797
V. Lekötött tartalék	500	500
VI. Értékelési tartalék	0	0
Értékhelyesbítés értékelési tartaléka	0	0
Valós értékelés értékelési tartaléka	0	0
VII. Mérleg szerinti eredmény	18.522	18.672
E. Céltartalékok	3.117	3.326
1. Céltartalékok a várható kötelezettségekre	3.117	3.326
2. Céltartalékok a jövőbeni költségekre	0	0
3. Egyéb céltartalékok	0	0
F. Kötelezettségek	21.373	19.585
I. Hátrasorolt kötelezettségek	0	0
1. Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0
2. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő v. sz.	0	0
3. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben	0	0
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0
1. Hosszú lejáratra kapott kölcsönök	0	0
2. Átváltoztatható kötvények	0	0
3. Tartozások kötvénykibocsátásból	0	0
4. Beruházási és fejlesztési hitelek	0	0
5. Egyéb hosszú lejáratú hitelek	0	0
6. Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0
7. Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő v. sz.	0	0
8. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	21.373	19.585
1. Rövid lejáratú kölcsönök	0	0
Ebből: az átváltoztatható kötvények	0	0
2. Rövid lejáratú hitelek	0	0
3. Vevőktől kapott előlegek	0	0
4. Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	13.401	11.363
5. Váltótartozások	0	0
6. Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	3.160	3.066
7. Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő v. sz.	0	0
8. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	4.812	5.156
9. Kötelezettségek értékelési különbözete	0	0
10. Származékos ügyeletek negatív értékelési különbözete	0	0
G. Passzív időbeli elhatárolások	5.298	5.544
1. Bevételek passzív időbeli elhatárolása	0	0
2. Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	5.219	5.324
3. Halasztott bevételek	79	220
FORRÁSOK/PASSZÍVÁK ÖSSZESEN	210.722	228.061

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (106)

**2. MELLÉKLET: AZ EGIS GYÓGYSZERGYÁR NYRT. 2000. ÉVI C. TÖRVÉNY SZERINT KÉSZÜLT
2012/2013. ÉVI EGYEDI FORGALMI KÖLTSÉG TÍPUSÚ EREDMÉNYKIMUTATÁSA**

Adatok: millió Ft-ban

Tétel- szám:	A tétel megnevezése:	Előző év 2012.09.30.	Tárgyév 2013.09.30.
01.	Belföldi értékesítés nettó árbevétele	30.473	27.846
02.	Export értékesítés nettó árbevétele	100.705	108.171
I.	Értékesítés nettó árbevétele	131.178	136.017
03.	Értékesítés elszámolt közvetlen önköltsége	46.067	47.153
04.	Eladott áruk beszerzési értéke	7.781	7.046
05.	Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	80	309
II.	Értékesítés közvetlen költségei	53.928	54.508
III.	Értékesítés bruttó eredménye	77.250	81.509
06.	Értékesítési, forgalmazási költségek	29.749	31.469
07.	Igazgatási költségek	9.834	10.287
08.	Kutatási, kísérleti, fejlesztési költségek	10.626	11.235
09.	Egyéb általános költségek	0	0
IV.	Értékesítés közvetett költségei	50.209	52.991
V.	Egyéb bevételek	5.744	5.380
	Ebből: visszaírt értékvesztés	49	60
VI.	Egyéb ráfordítások	13.783	15.079
	Ebből: értékvesztés	1.836	2.101
A.	Üzemi/üzleti tevékenység eredménye	19.002	18.819
13.	Kapott (járó) osztalék, részesedés	975	518
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	975	518
14.	Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége	0	0
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0
15.	Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége	68	63
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	68	63
16.	Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	1.782	1.876
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0
17.	Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	4.472	3.909
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei	7.297	6.366
18.	Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztesége	0	0
	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0
19.	Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	0	0
	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0
20.	Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése	430	618
21.	Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	5.415	3.372
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	5.845	3.990
B.	Pénzügyi műveletek eredménye	1.452	2.376
C.	Szokásos vállalkozási eredmény	20.454	21.195
X.	Rendkívüli bevételek	116	103
XI.	Rendkívüli ráfordítások	81	483
D.	Rendkívüli eredmény	35	-380
E.	Adózás előtti eredmény	20.489	20.815
XII.	Adófizetési kötelezettség	98	119
F.	Adózott eredmény	20.391	20.696
22.	Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre	0	0
23.	Jóváhagyott osztalék, részesedés	1.869	2.024
G.	Mérleg szerinti eredmény	18.522	18.672

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (106)

**3. MELLÉKLET: AZ EGIS GYÓGYSZERGYÁR NYRT. 2000. ÉVI C. TÖRVÉNY SZERINT KÉSZÜLT
2012/2013. ÉVI EGYEDI CASH FLOW-KIMUTATÁSA**

Adatok: millió Ft-ban

Tétel- szám:	A tétel megnevezése:	Előző év 2012.09.30.	Tárgyév 2013.09.30.
I.	Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Működési cash flow)	25.434	17.204
1.	Adózás előtti eredmény (kapott osztalékkal csökkentett)	19.514	20.297
2.	Elszámolt értékcsökkenés és amortizáció	11.471	11.065
3.	Elszámolt értékvesztés és visszairása	2.072	3.924
4.	Céltartalék képzés és felhasználás különbözete	-837	209
5.	Befektetett eszközök értékesítésének eredménye	-210	-131
6.	Szállítói kötelezettségek változása	773	-2.038
7.	Egyéb rövid távú kötelezettségek változása	-134	250
8.	Passzív időbeli elhatárolások változása	617	246
9.	Vevőkövetelések változása	-3.550	-5.354
10.	Forgóeszközök (vevő és pénzeszköz nélküli) változása	-330	-8.455
11.	Aktív időbeli elhatárolások változása	-1.985	-666
12.	Fizetett/fizetendő adó (nyereség után)	-98	-119
13.	Fizetett/fizetendő osztalék, részesedés	-1.869	-2.024
II.	Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Befektetési cash flow)	-15.933	-15.887
14.	Befektetett eszközök beszerzése	-17.131	-16.582
15.	Befektetett eszközök eladása	223	177
16.	Kapott osztalék, részesedés	975	518
III.	Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás (Finanszírozási cash flow)	-32	-21
17.	Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele	0	0
18.	Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele	0	0
19.	Hitel és kölcsön felvétele	0	0
20.	Hosszú távú kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása	30	446
21.	Véglegesen kapott pénzeszköz	0	0
22.	Részvénybevonás, tőke kivonás, tőkeleszállítás	0	0
23.	Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése	0	0
24.	Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése	0	0
25.	Hosszú távú kölcsönök és elhelyezett bankbetétek	-62	-467
26.	Véglegesen átadott pénzeszköz	0	0
27.	Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú távú kötelezettségek változása	0	0
IV.	Pénzeszközök változása	9.469	1.296
Pénzeszközök nyitó egyenlege		21.361	30.830
Pénzeszközök záró egyenlege		30.830	32.126

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (I06)

**4. MELLÉKLET: AZ EGIS GYÓGYSZERGYÁR NYRT. IFRS-EK ELŐÍRÁSAI SZERINT KÉSZÜLT
2012/2013. ÉVI EGYEDI MÉRLEGE**

Adatok: millió Ft-ban

A tétel megnevezése:	Tárgyév 2013.09.30.	Előző év 2012.09.30.
ESZKÖZÖK:		
Immateriális javak	3.957	4.061
Tárgyi eszközök	71.435	68.341
Ingatlanok	35.835	33.419
Gépek, berendezések, felszerelések	29.845	27.165
Járművek	2.738	2.709
Beruházások	3.017	5.048
Részesedések kapcsolt vállalkozásokban	8.245	7.978
Egyéb befektetett pénzügyi eszközök	1.800	1.782
Készletek	29.869	32.430
Befejezetlen termelés és félkész termékek	12.408	14.826
Késztermékek	7.155	7.102
Alapanyagok	7.209	7.024
Áruk	3.097	3.478
Vevők és egyéb rövid lejáratú követelések	54.023	47.218
Vevőkövetelések	38.791	33.324
Költségvetéssel szembeni követelések	2.400	2.151
Állami támogatásokkal kapcsolatos követelések	1.149	0
Szállítóknak fizetett előlegek	6.773	6.583
Egyéb követelések	4.910	5.160
Egyéb pénzügyi eszközök	166	248
Pénzeszközök	50.388	40.144
Bankbetétek	32.122	30.823
Pénztár, csekkek	5	7
Egyéb pénzeszköz-egyenértékesek	18.261	9.314
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	219.883	202.202
FORRÁSOK:		
Saját tőke	195.759	177.421
Jegyzett tőke	7.786	7.786
Tőketartalék	2.239	2.239
Valós érték értékelési tartaléka	-21	20
Eredménytartalék	185.755	167.376
Hosszú lejáratú kötelezettségek	1.466	1.183
Céltartalékok	1.449	1.177
Halasztott adó kötelezettség	17	6
Rövid lejáratú kötelezettségek	22.658	23.598
Egyéb rövid lejáratú pénzügyi kötelezettségek	1	0
Céltartalékok	1.093	1.367
Szállítói kötelezettségek	13.331	15.459
Fizetendő munkabér	1.072	1.026
Adó és adójellegű kötelezettségek	309	237
Állami támogatásokkal kapcsolatos halasztott bevételek	1.368	78
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	5.484	5.431
FORRÁSOK ÖSSZESEN	219.883	202.202

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (106)

**5. MELLÉKLET: AZ EGIS GYÓGYSZERGYÁR NYRT. IFRS-EK ELŐÍRÁSAI SZERINT KÉSZÜLT
2012/2013. ÉVI EGYEDI ÁTFOGÓ EREDMÉNYKIMUTATÁSA**

Adatok: millió Ft-ban

A tétel megnevezése:	Tárgyév 2013.09.30.	Előző év 2012.09.30.
Belföldi értékesítés árbevétele	27.232	29.883
Export értékesítés árbevétele	104.231	97.657
Értékesítés árbevétele	131.463	127.540
Értékesítés önköltsége	56.000	55.157
Bruttó eredmény	75.463	72.383
Értékesítés általános költsége	32.466	30.805
Kutatás-fejlesztés költsége	12.621	12.028
Igazgatási költségek	11.021	9.167
Igazgatási és értékesítési költségek	56.108	52.000
Egyéb működési költségek	789	1.311
Egyéb működési bevételek	1.165	1.071
Üzleti eredmény	19.731	20.143
Pénzügyi bevételek	2.777	2.062
Pénzügyi ráfordítások	1.166	1.662
Kapott osztalék	518	975
Pénzügyi műveletek eredménye	2.129	1.375
Adózás előtti eredmény	21.860	21.518
Nyereségadó	1.612	1.536
Tárgyévi adózott eredmény	20.248	19.982
Értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének változása	-41	5
Egyéb átfogó eredmény	-41	5
Tárgyévi átfogó eredmény összesen	20.207	19.987
Egyéb részvényre eső hígítatlan és hígított eredmény (Ft)	2.601	2.566

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (I06)

**6. MELLÉKLET: AZ EGIS GYÓGYSZERGYÁR NYRT. IFRS-EK ELŐÍRÁSAI SZERINT KÉSZÜLT
2012/2013. ÉVI EGYEDI CASH FLOW-KIMUTATÁSA**

Adatok: millió Ft-ban

A tétel megnevezése:	Tárgyév 2013.09.30.	Előző év 2012.09.30.
ÜZLETI TEVÉKENYSÉG:		
Adózás előtti eredmény	21.860	21.518
Értécsökkenés és amortizáció	10.265	9.474
Terven felüli értécsökkenés és visszairása	459	131
Részesedések értékvesztése és visszairása	716	430
Kapcsolt kölcsönök elengedése	284	0
Kapott kamatok	-1.939	-1.849
Kapott osztalék, részesedés	-518	-975
Értékesített eszközök nyeresége/vesztesége	-122	-145
Nem realizált árfolyamnyereség/árfolyamveszteség	-31	-39
Pénzügyi instrumentumok valós értékelése	9	-1
Céltartalékok csökkenése/növekedése	-2	-716
Munkavállalói kölcsönök diszkontálása	-15	-3
Készletek csökkenése/növekedése	2.561	1.519
Vevők és egyéb rövid távú követelések csökkenése/növekedése	-6.820	-7.009
Szállítók és egyéb rövid távú kötelezettségek csökkenése/növekedése	-668	721
Fizetett adó	-1.601	-1.457
Üzleti tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök	24.438	21.599
BEFEKTETÉSI TEVÉKENYSÉG:		
Immateriális és tárgyi eszközök vásárlása	-13.769	-14.510
Befektetések vásárlása	-975	-739
Immateriális és tárgyi eszközök értékesítése	177	223
Értékpapírok értékesítése	76	0
Kapott kamatok	1.939	1.849
Kapott osztalék, részesedés	518	975
Adott kölcsönök	-467	-62
Adott kölcsönök törlesztése	176	85
Befektetési tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök	-12.325	-12.179
PÉNZÜGYI TEVÉKENYSÉG:		
Fizetett osztalék, részesedés	-1.869	-934
Pénzügyi tevékenység során képződött/felhasznált pénzeszközök	-1.869	-934
Pénzeszközök állományának nettó változása	10.244	8.486
Pénzeszközök nyitó egyenlege	40.144	31.658
Pénzeszközök záró egyenlege	50.388	40.144

Forrás: Az Egis Gyógyszergyár Nyrt. által készített 2012/2013. évi beszámoló felhasználásával önálló szerkesztés (106)